

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎREA nr. 7
din 6 martie 2015

**cu privire la aprobarea Raportului de activitate
a Curții de Conturi pe anul 2014**

În conformitate cu art.7, art.8 alin.(2), art.15 și art.16 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.
2. Prezenta Hotărîre și Raportul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Serafim URECHEAN
Președintele Curții de Conturi

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 7 din 06 martie 2015

Raportul de activitate al Curții de Conturi pe anul 2014

Chișinău, 2015

CUPRINS

CUVÎNT ÎNAINTE	4
CURTEA DE CONTURI LA 20 DE ANI - de la control la audit	7
MISIUNE, VIZIUNE, VALORI	10
ORGANIZARE INSTITUȚIONALĂ	12
ACTIVITĂȚI ȘI PERFORMANȚE OBTINUTE	17
ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ	28
DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ALE CURȚII DE CONTURI	39
ASIGURAREA TRANSPARENȚEI	44
MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE	50
DEZVOLTAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE	54
ALTE ACTIVITĂȚI	57
SUPPORT FINANCIAR ȘI LOGISTIC	59
IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT FINANCIAR ȘI CONTROL ȘI EMITEREA DECLARAȚIEI PRIVIND BUNA GUVERNARE	61
PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI	63
ANEXE:	65

CUVÎNT ÎNAINTE

Acum 20 de ani și-a început activitatea instituția supremă de audit a țării – Curtea de Conturi a Republicii Moldova, unica autoritate publică cu rol de auditare a finanțelor publice ale statului și de exercitare a controlului asupra formării, gestionării și utilizării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului de stat.

Pe parcursul anului 2014 au fost depuse eforturi sporite pentru asigurarea continuității procesului de dezvoltare a instituției, de îmbunătățire a activității de audit și de perfecționare profesională a angajaților, ceea ce a condus la rezultate plauzibile și la o mai bună recunoaștere și apreciere a Curții de Conturi în societate. În această perioadă a fost desfășurată o muncă intensă în contextul implementării Planului de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi pentru anii 2011-2015.

De menționat că în anul 2014 au fost aprobate modificări importante la Legea Curții de Conturi, instituția supremă de audit fiind investită cu dreptul de „a constata faptele contravenționale”. De asemenea, completările operate la Codul contravențional al Republicii Moldova prevăd „răspunderea contravențională în condițiile legii pentru neexecutarea hotărîrilor Curții de Conturi”. Astfel, instituția de audit public a obținut pîrghii pentru impulsivarea eficienței activității sale, prin sporirea nivelului de responsabilitate al entităților față de recomandările și cerințele Curții.

Pe de altă parte, cooperarea cu organisme internaționale de specialitate și cu instituțiile supreme de audit din alte țări, în plan bilateral și multilateral, deține o pondere considerabilă în ansamblul activităților Curții de Conturi.

Astfel, în anul 2014 Curtea de Conturi a Republicii Moldova a devenit membru al Consiliului de Conducere al Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit

(EUROSAI). Decizia a fost adoptată în cadrul celui de-al IX-lea Congres EUROSAI, care a avut loc în luna iunie la Haga (Regatul Țărilor de Jos). Acest fapt reprezintă o mare onoare pentru instituția noastră și o recunoaștere a activității ei la nivel internațional.

În octombrie 2014 Curtea de Conturi a găzduit Sesiunea a XIV-a a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI. La acest eveniment au participat delegații din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Kazahstan, Kîrgîzstan, Rusia și Tadjikistan. În cadrul sesiunii, CCRM a preluat președinția Consiliului pentru o perioadă de un an.

Un loc aparte în activitatea externă a Curții de Conturi îl are încheierea acordurilor de cooperare cu instituțiile supreme de audit din țările europene, dar și din alte părți ale lumii, ceea ce asigură schimbul permanent de experiență și însușirea noilor practici de audit. În anul 2014 au fost semnate acorduri bilaterale cu ISA ale Armeniei, Azerbaidjanului, Letoniei și Tadjikistanului. Totodată, colaborarea internațională a instituției supreme de audit este interdependentă de proiectele cu partenerii externi de dezvoltare instituțională. În 2014, în cadrul cooperării cu Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS), în contextul celui de-al treilea Proiect de colaborare CCRM - ONAS pentru anii 2013-2015, au fost organizate activități importante de instruire a auditorilor și de preluare a bunelor practici.

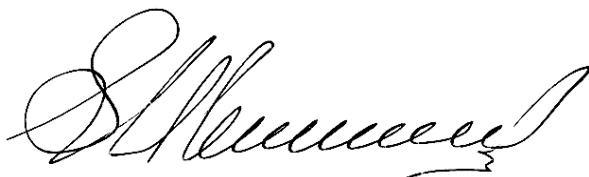
De asemenea, în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților Curții de Conturi a Republicii Moldova”, finanțat de Banca Mondială prin intermediul unui Acord de Grant, instituția de audit din țară a inițiat cu suportul experților externi mai multe seminare de instruire și sporire a competențelor profesionale.

De menționat că cel mai recent proiect de dezvoltare instituțională, lansat în anul trecut, este Proiectul Twinning „Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat cu sprijinul partenerilor din Finlanda și Spania. Primele activități și misiuni de audit în cadrul Proiectului au fost

inițiate la finele anului 2014, fiind de o importanță majoră pentru consolidarea capacităților instituționale ale CCRM.

Pe viitor Curtea de Conturi va continua procesul de consolidare a potențialului său și de sporire a impactului fondurilor publice asupra bunei guvernări, prin aplicarea standardelor internaționale în domeniul auditului public extern și celor mai avansate practici ale instituțiilor internaționale de profil.

Cu respect,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Urechean', written in a cursive style.

*Serafim Urechean,
Președintele Curții de Conturi*

CURTEA DE CONTURI LA 20 DE ANI - de la control la audit

La 8 decembrie 2014 Curtea de Conturi a Republicii Moldova a celebrat 20 ani de la înființare. Instituția supremă de audit a fost creată în anul 1994 în baza Departamentului Controlului de Stat, care activa din 1991, după proclamarea independenței Republicii Moldova.

Denumirea „Curtea de Conturi” a fost utilizată pentru prima oară în Concepția Controlului de Stat în Republica Moldova (Hotărârea Parlamentului nr.189-XIII din 19.07.1994), iar art.133 din Constituție prevede: „Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice”.

Prima Lege a Curții de Conturi (nr.312-XIII din 08.12.1994) stabilea modul de organizare și funcționare a instituției, atribuțiile de control, drepturile și responsabilitățile angajaților și conducerii etc. Perfecționarea cadrului legal și structurii sale organizatorice în perioada 2000-2004 a constituit trecerea la o nouă etapă de dezvoltare instituțională și de ajustare a activității la standardele internaționale, mai cu

seamă odată cu semnarea la 22.02.2005 a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în cadrul Politicii Europene de Vecinătate (REV). Printre obiectivele strategice ale documentului era stipulată crearea unei instituții supreme de audit independente, în conformitate cu standardele internaționale și europene și în contextul bunelor practici în domeniul auditului public extern.

Cu suportul donatorilor străini, prin intermediul Băncii Mondiale și DFID al Regatului Unit al Marii Britanii, în decembrie 2005 a fost elaborat Planul de Dezvoltare Strategică (PDS) al CCRM pentru perioada 2006-2010, având ca obiective de bază consolidarea instituțională, asigurarea unui nivel înalt de profesionalism al angajaților, asigurarea unui impact mai mare al activității instituției etc. Implementarea PDS a fost susținută de experții Oficiului Național de Audit al Suediei, Oficiului Național de Audit al Marii Britanii, Oficiului de Audit al Scoției, fiind perfecționate mecanismele de funcționare ale instituției și cadrul legal aferent, în conformitate cu standardele internaționale și bunele practici în domeniul auditului public extern, prevăzute de Declarația de la Lima cu privire la Liniile Directoare ale auditului finanțelor publice, Recomandările de la Praga ale conducătorilor ISA din țările care aspiră la integrarea europeană, Declarația de la Mexic cu privire la independența ISA etc.

La 5 decembrie 2008 a fost adoptată o nouă Lege a Curții de Conturi (nr.261-XVI), elaborată în contextul evoluției cadrului legislativ în domeniul managementului finanțelor publice și armonizată cu acquis-ul comunitar, care a marcat o etapă de trecere calitativ nouă de la organ de control la instituție de audit public extern. Astfel, pe lângă independența organizatorică, funcțională și operațională, Curtea de Conturi a obținut independență financiară.

Prin aprobarea noului Plan de Dezvoltare Strategică pentru anii 2011-2015, Curtea de Conturi a asigurat continuitatea eforturilor de consolidare a instituției și activităților inițiate în cadrul implementării primului PDS, punând accentul pe calitate, profesionalism și impact, mizând pe forțele proprii și pe cooperarea cu părțile interesate, precum și pe suportul donatorilor și partenerilor externi de dezvoltare –

ONAS (Proiectul de cooperare), Banca Mondială (Acordul de Grant), Uniunea Europeană (Proiectul Twinning).

Anii 2013-2014 au fost marcați de aprobarea de către Curtea de Conturi a Standardelor Internaționale de Audit ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), în contextul ralierei la bunele practici internaționale în domeniul auditului public extern.

Instituția supremă de audit din țară, prin realizările sale din ultimii ani, a devenit un model de aplicare a principiilor democratice privind transparența și responsabilitatea în administrarea fondurilor publice, fiind unica autoritate care monitorizează gestionarea corectă a resurselor financiare și a patrimoniului de stat în Republica Moldova.

Astăzi Curtea de Conturi este una dintre instituțiile publice care se află în avangarda procesului de modernizare și consolidare instituțională, de aliniere la standardele și bunele practici internaționale, contribuind permanent la dezvoltarea și perfecționarea managementului financiar public și la instaurarea unei bune guvernări în spiritul valorilor europene.

MISIUNE, VIZIUNE, VALORI

MISIUNE

CARE ESTE ROLUL NOSTRU?

Curtea de Conturi este unica autoritate publică a Republicii Moldova cu rolul de auditare a finanțelor publice și de exercitare a controlului asupra formării, administrării și utilizării resurselor financiare publice și gestionării patrimoniului de stat. Curtea de Conturi exercită misiuni de audit independente, credibile, transparente și profesioniste, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar spre beneficiul cetățenilor Republicii Moldova.

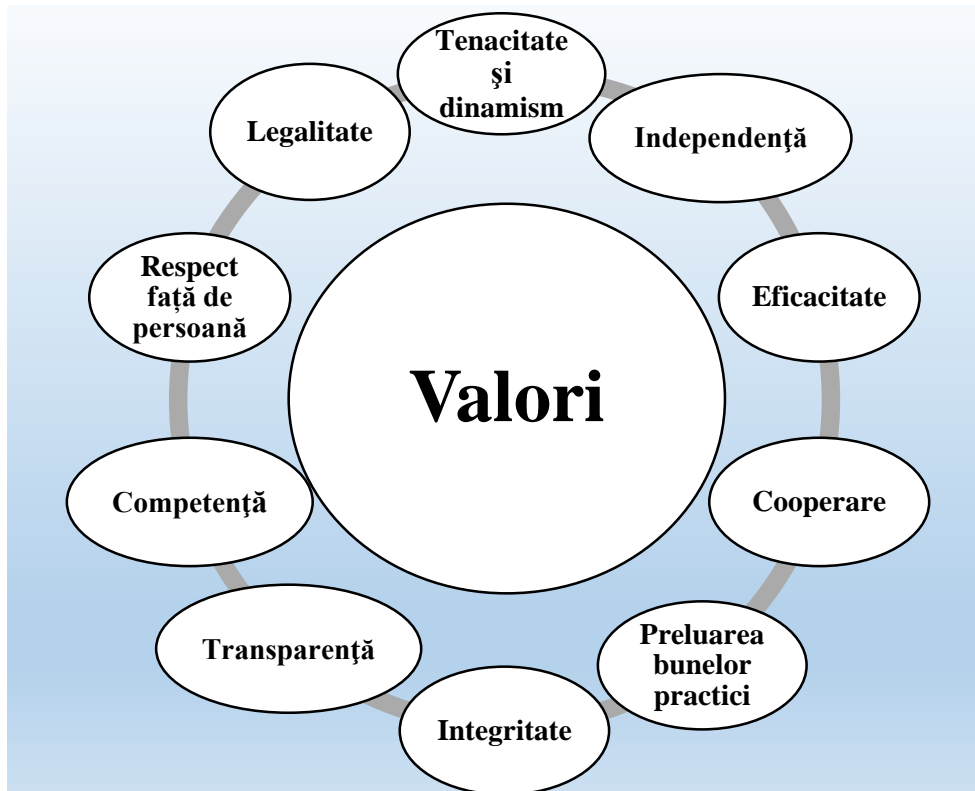
VIZIUNE

CE NE PROPUNEM SĂ FIM?

- o instituție supremă de audit independentă, recunoscută pentru responsabilitate, transparență, integritate și imparțialitate;
- o instituție supremă de audit apreciată pentru profesionalismul său, pentru calitatea și impactul activității sale, în măsură să ofere părților interesate un suport substanțial în îmbunătățirea și eficientizarea gestionării finanțelor publice.

VALORI

Valorile Curții de Conturi sînt elemente-cheie ale culturii auditului extern, care urmează să fie respectate și dezvoltate pentru realizarea misiunii și obiectivelor strategice pe care ni le propunem: maturitate instituțională, să facem mai mult la un cost mai mic, profesionalism mai mare, consolidarea unei mai mari responsabilități și transparențe interne și externe.

ORGANIZARE INSTITUȚIONALĂ

Cadrul legal general

Articolul 133 din Constituția Republicii Moldova

- (1) Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice.
- (2) Curtea de Conturi este alcătuită din 7 membri.
- (3) Președintele Curții de Conturi este numit de Parlament, la propunerea Președintelui acesteia, pentru un termen de 5 ani. Membrii Curții sînt numiți de Parlament, la propunerea Președintelui acesteia.
- (4) Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului un raport asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice.
- (5) Alte atribuții, precum și modul de organizare și funcționare a Curții de Conturi se stabilesc prin lege organică.

Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008

Art.2(1) Curtea de Conturi este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit și este protejată legal de interferența din partea organelor de drept sau cu funcții de control.

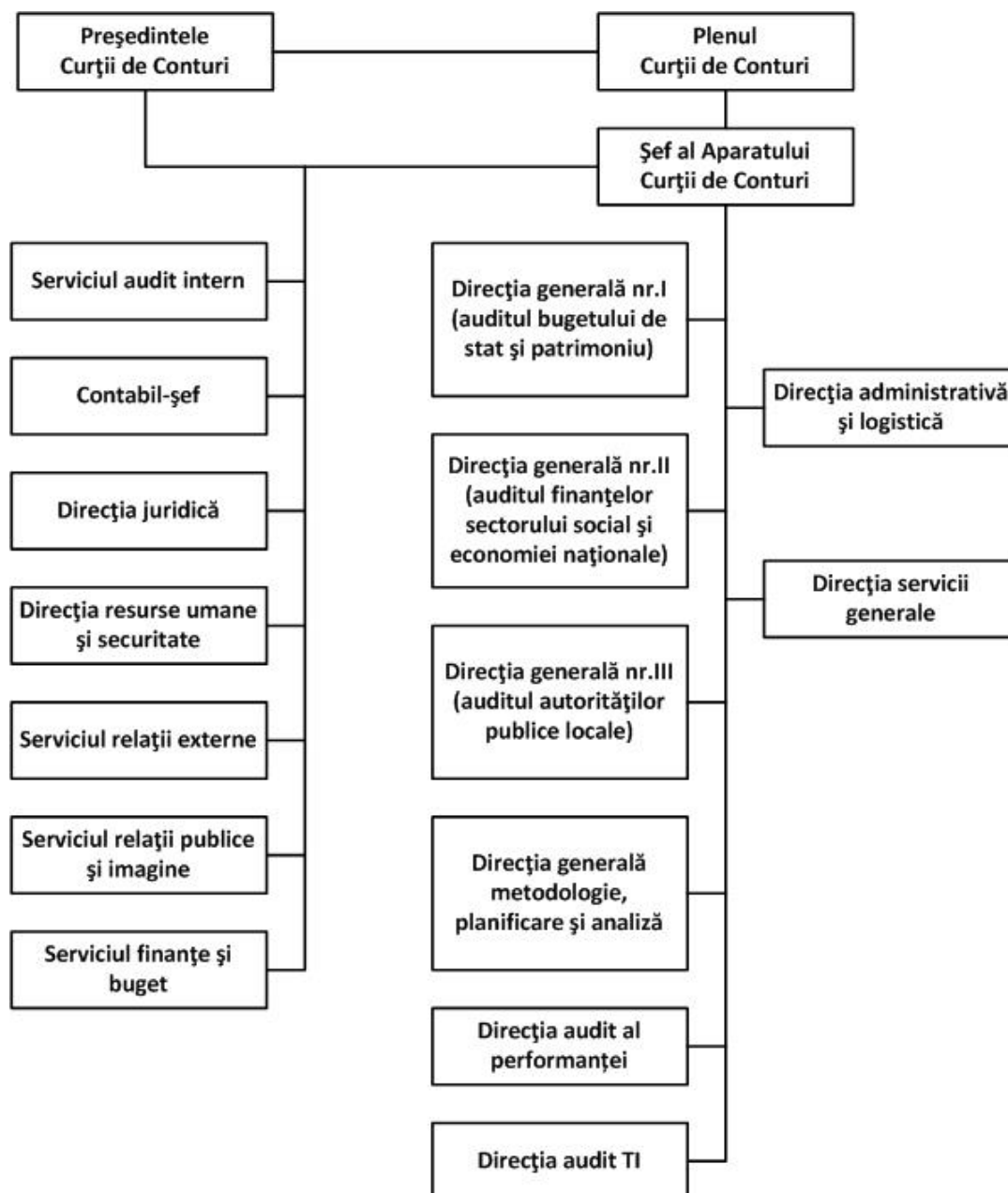
Art.6 (1) Curtea de Conturi dispune de independență organizațională, funcțională, operațională și financiară conform prezentei legi.

(2) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, Curtea de Conturi este independentă și nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică.

Structura organizatorică

Curtea de Conturi reprezintă un organism colegial și ca structură organizatorică integrează *conducerea, Plenul și aparatul instituției.*

Organigrama Curții de Conturi

Conducerea

Conducerea Curții de Conturi este exercitată de Președintele Curții de Conturi. În cazul absenței Președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședintele Curții de Conturi.

Președintele

Președintele Curții de Conturi este numit de Parlament pe un termen de 5 ani, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu votul majorității deputaților aleși. Președintele Curții de Conturi conduce și organizează activitatea Curții de Conturi, aprobă structura organizatorică a instituției, componența echipelor de audit, convoacă și prezidează ședințele Plenului, semnează hotărârile Curții de Conturi, reprezintă Curtea de Conturi în relațiile acesteia cu alte instituții din țară și de peste hotare, inițiază și monitorizează procesele de dezvoltare strategică a Curții de Conturi, exercită și alte atribuții prevăzute de lege.

Concomitent, Președintele patronează activitatea Direcției juridice, Secției resurse umane și securitate, Serviciului finanțe și buget, contabilului-șef, Serviciului relații externe, Serviciului relații publice și imagine, auditorului intern.

Vicepreședintele

Vicepreședintele Curții de Conturi este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Curții de Conturi, din numărul membrilor acesteia. În lipsa Președintelui Curții de Conturi, vicepreședintele exercită atribuțiile acestuia, coordonează elaborarea Programelor activității de audit ale Curții și generalizarea materialelor Raportului anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, pe care îl prezintă comisiei de profil și Plenului Parlamentului, dirijează și monitorizează procesul de elaborare și prezentare Parlamentului pentru aprobare a proiectului de buget al Curții, patronează activitatea Direcției administrative și logistică, precum și a Direcției servicii generale.

Plenul

Plenul Curții de Conturi este organul colegial alcătuit din 7 membri, inclusiv Președintele și vicepreședintele Curții de Conturi. Membrii Curții de Conturi se numesc de Parlament, la propunerea Președintelui Curții de Conturi, pe un termen de 5 ani, cu votul majorității deputaților aleși.

Deciziile Plenului se emit sub formă de hotărâri ale Curții de Conturi. Plenul adoptă politicile și strategiile Curții de Conturi, aprobă proiectul de buget al Curții, examinează și aprobă rapoartele de audit, aprobă manuale, standarde de audit, regulamente și ghiduri, aprobă programele anuale și multianuale de activitate ale Curții de Conturi, exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Membrii Curții de Conturi patronează activitatea subdiviziunilor de audit din cadrul instituției și coordonează activitățile din Planul de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi.

Aparatul

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea prin personalul cu atribuții de audit public, personalul de specialitate și personalul tehnic. Personalul de specialitate acordă asistență personalului cu atribuții de audit public în exercitarea competenței Curții de Conturi. Statele de personal ale Curții de Conturi se aprobă de Parlament.

În anul 2014, Aparatul Curții a fost organizat în 10 direcții, dintre care: 3 direcții generale de audit, 2 direcții de audit, 1 direcție generală de metodologie, planificare și analiză, 1 direcție juridică, 1 direcție administrativă și logistică; 1 direcție servicii generale, 1 direcție resurse umane și securitate și 4 servicii.

Cadrul normativ-metodologic intern

În scopul armonizării activității de audit public extern cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit și cu bunele practici în domeniu, Curtea de Conturi a decis punerea în aplicare din martie 2014 a ***Liniilor Directoare de audit (ISSAI 1000-9999)***¹ în cadrul efectuării misiunilor de audit ale situațiilor financiare, conformității și performanței.

De asemenea, în vederea promovării bunei desfășurări a activității de audit a Curții de Conturi, reglementările interne au fost suplinite cu un șir de acte normativ-metodologice:

✦ ***Regulamentul privind activitățile aferente desfășurării misiunilor de audit***, care stabilește procedurile de perfectare, vizare, circulație și înregistrare a documentelor în cadrul desfășurării misiunilor de audit și se aplică pentru toate tipurile de audit realizate de Curtea de Conturi;

✦ ***Regulamentul cu privire la acordarea asistenței metodologice în procesul de audit***, care specifică misiunea, aria și activitățile realizate în vederea acordării asistenței metodologice în contextul unui suport competent de specialitate cu privire la aplicarea conformă a manualelor, ghidurilor, instrucțiunilor, formularelor și altor documente pentru realizarea calitativă a auditurilor efectuate de Curtea de Conturi;

✦ ***Metodologia privind elaborarea, modificarea/completarea și abrogarea hotărârilor Curții de Conturi***, care are drept scop determinarea unui set de norme/reguli privind structura

¹ Hotărârea Curții de Conturi nr.7 din 10.03.2014 „Cu privire la aplicarea Liniilor Directoare de Audit (ISSAI 1000-9999) în cadrul auditului public”.

și conținutul hotărîrilor Curții de Conturi, în vederea asigurării unei abordări univoce de către angajați la elaborarea, modificarea/completarea și abrogarea acestora.

În scopul punerii în aplicare a prevederilor legislației în vigoare privind răspunderea contravențională pentru neexecutarea hotărîrilor Curții, a fost aprobat formularul *Procesului-verbal cu privire la constatarea contravenției*.

Totodată, **au fost operate modificări și completări** la Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea ședințelor Plenului Curții de Conturi, Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Curții de Conturi etc.

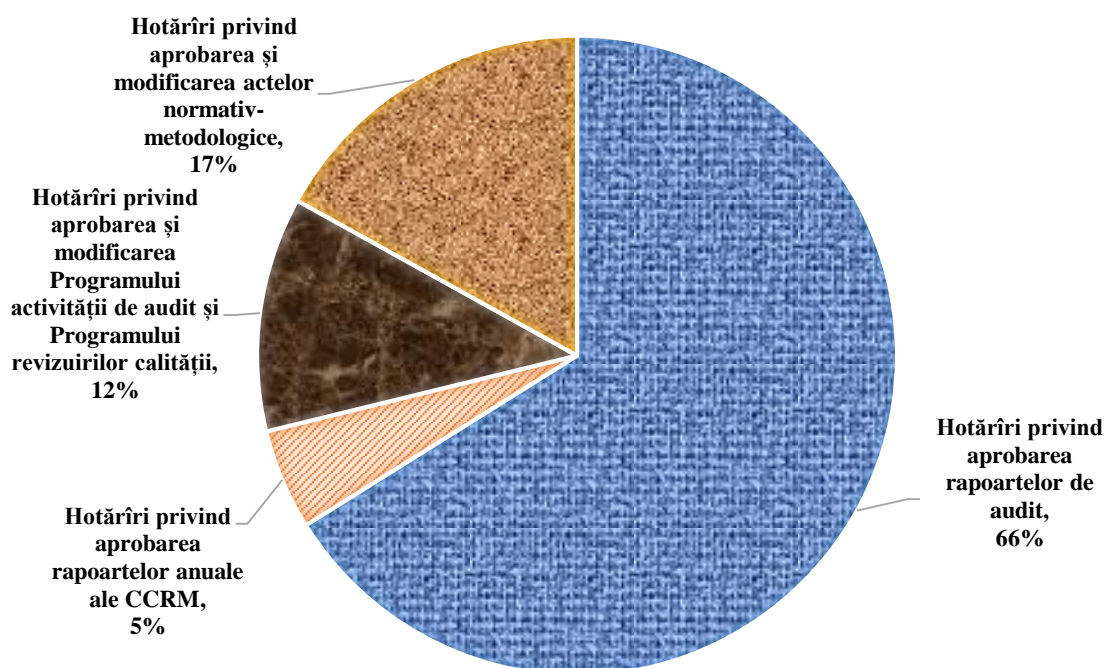

ACTIVITĂȚI ȘI PERFORMANȚE OBTINUTE

Activitatea Plenului Curții de Conturi

Pentru anul 2014 activitatea Plenului Curții de Conturi a rezultat în 59 de ședințe, la care au fost examinate 62 documente prezentate de subdiviziunile instituției, fiind aprobate 59 de hotărâri, dintre care 38 cu referire la materialele misiunilor de audit și 21 de ordin intern, inclusiv cu privire la aprobarea Raportului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2013, Raportului asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public etc.

Hotărârile Plenului Curții de Conturi aprobate conform tematicilor examinate se prezintă în diagrama ce urmează.

Pe parcursul anului de referință, activitatea Plenului Curții de Conturi a fost concentrată, în special, pe examinarea rapoartelor de audit și aprobarea hotărârilor privind rapoartele misiunilor de audit, care constituie 66% din numărul total de documente audiate. Hotărârile privind aprobarea și modificarea actelor normativ-metodologice au reprezentat 17% din totalul hotărârilor aprobate, 12% – hotărârile privind aprobarea și modificarea Programului activității de audit și a celui al revizuirilor calității, iar 5% – hotărârile privind aprobarea rapoartelor anuale ale Curții de Conturi, care, în condițiile legii, au fost remise Parlamentului pentru examinare.

Activitatea de audit a Curții de Conturi

În vederea alinierii la standardele de activitate ale instituțiilor supreme de audit moderne și asigurării calității activității de audit, Curtea de Conturi își planifică și desfășoară activitatea de audit în mod independent, axându-se pe prevederile legale și standardele internaționale de audit, efectuând controlul asupra administrării și întrebuițării resurselor financiare publice și a patrimoniului de stat prin: auditul financiar, auditul conformității, auditul performanței și alte tipuri de audit.

Potrivit competențelor stabilite prin lege, precum și Programului activității de audit pe anul 2014, Curtea de Conturi a efectuat 41 misiuni de audit la 355 de entități², care s-au finalizat cu adoptarea a 38 de hotărâri și aprobarea a 41 rapoarte de audit³.

² Numărul total de entități a fost stabilit luând în calcul principiul „o entitate o singură dată”, indiferent de numărul și tipul auditului efectuat la aceasta.

³ O misiune de audit se finalizează cu un raport care se aprobă prin Hotărârea Curții Conturi. Printr-o hotărâre poate fi aprobat unul sau mai multe rapoarte.

Din numărul total al misiunilor de audit, **2** au fost efectuate la solicitarea fracțiunilor parlamentare, iar **5** – potrivit angajamentelor asumate față de donatorii externi.

O analiză structurală a activităților de audit în funcție de tipul acestora și entitățile auditate se prezintă în tabelul ce urmează:

Indicatori	Total	Audit al conformității	Audit financiar	Audit al performanței	Audit TI
Misiuni/rapoarte	41	28	5	5	3
Ponderea (%)	100	69	12	12	7
Entități auditate	355	311	16	24	4

Din cele 41 rapoarte de audit, 69% (28 rapoarte) se referă la auditul conformității, 12% (5 rapoarte) – la auditul financiar, alte 12% (5 rapoarte) – la auditul performanței, și 7% (3 rapoarte) – la auditul TI. Prevalarea auditurilor de conformitate în anul 2014 este condiționată preponderent de carențele în respectarea cadrului legislativ-normativ aferent gestionării fondurilor publice, fapt demonstrat de numărul mare de abateri identificate cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management financiar și control.

Anul 2014 se caracterizează printr-o descreștere, comparativ cu 2013, a numărului entităților supuse auditului din cadrul autorităților publice centrale, instituțiilor publice și autorităților publice locale. În același timp, a crescut numărul entităților supuse auditului din categoria Întreprinderi Municipale, Întreprinderi de Stat/Societăți pe Acțiuni.

Ponderea autorităților publice locale a constituit 9,9%, întreprinderilor municipale, întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni – 69,5%, autorităților publice centrale, instituțiilor publice și altor entități – 20,6%.

O informație mai amplă privind categoriile de entități supuse auditurilor în perioada 2013-2014 este redată în tabelul ce urmează.

Categoriile de entități supuse auditului	Anul 2013	Anul 2014
Autorități publice centrale	13	8

Instituții publice	60	56
Autorități publice locale	193	35
Întreprinderi Municipale, Întreprinderi de Stat/Societăți pe Acțiuni	61	247
Altele (FISM, SRL etc.)	51	9
Total	378	355

În anul 2014 se menține tendința de efectuare a unor misiuni mai complexe, prin extinderea ariei de audit. Totodată, prevalează auditurile cu abordarea de sistem, care reprezintă o evaluare în profunzime a sistemelor de management și control intern, în scopul stabilirii dacă acestea funcționează economic, eficace și eficient, pentru identificarea deficiențelor și formularea recomandărilor de remediere a lor.

La finele misiunilor de audit, în baza probelor de audit obținute, au fost exprimate **11** opinii asupra situațiilor financiare și formulate **36** de concluzii referitor la conformitatea gestionării fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public, precum și privind respectarea criteriilor de performanță. Astfel, din totalul opiniilor exprimate ce țin de acuratețea și corectitudinea rapoartelor (situațiilor) financiare, **5** opinii au fost cu rezerve și **6** – fără rezerve. La fel ca în anul 2013, nu au fost cazuri de exprimare a opiniilor contrare sau de refuz de exprimare a opiniei de audit. În unele cazuri, în funcție de obiectivele auditului, în cadrul aceluiași raport au fost expuse atât opinii privind situațiile financiare, cât și concluzii privind conformitatea utilizării fondurilor publice.

Activitatea de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi

Curtea de Conturi, prin activitatea de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor de audit, verifică/evaluează acțiunile întreprinse de entități pentru remedierea deficiențelor/abaterilor constatate de audit și determină impactul activităților de audit asupra eficienței utilizării fondurilor publice și patrimoniului de stat.

La începutul anului 2014 în regim de monitorizare se regăseau 141 de hotărâri privind rapoartele de audit ce vizează perioada 2009-2013. În urma acțiunilor întreprinse în procesul de monitorizare, inclusiv prin verificarea la fața locului în cadrul misiunilor de audit ulterioare, au fost scoase din regim de monitorizare 39 de hotărâri privind aprobarea rapoartelor de audit pe anii precedenți, cu reiterarea, după

caz, a cerințelor și recomandărilor din rapoartele și hotărârile de audit aprobate în anul 2014. Pe parcursul anului 2014 au fost preluate în scop de monitorizare 38 de hotărâri privind aprobarea rapoartelor de audit.

În vederea înlăturării neregulilor atestate și îmbunătățirii gestiunii financiare a fondurilor publice, au fost formulate **795** de cerințe și recomandări. Din totalul acestora, pentru **61,3%** din cerințe/recomandări termenul de executare nu a expirat, iar din numărul total de **308** cerințe/recomandări, al căror termen de executare prevăzut în hotărâri a expirat, au fost executate/implementate **27%**, parțial executate/implementate – **39%**, și neexecutate/neimplementate – **34%**.

O analiză în dinamică a nivelului de executare a cerințelor și recomandărilor se prezintă în tabelul de mai jos.

Cerințe și recomandări	Anul 2013	Ponderea (%)	Anul 2014	Ponderea (%)
Total formulate	1348	100	795	100
Total cu termenul expirat, din care:	697	51,7	308	38,7
executate/implementate	202	29	81	27
executate/implementate parțial*	206	30	121	39
neexecutate/neimplementate	289	41	106	34
Total cu termenul neexpirat	651	48,3	487	61,3

Notă:

* Sînt atestate ca executate/implementate parțial cerințele și recomandările pentru care informațiile de confirmare a executării lor prezentate de către entitate nu sînt complete (fie nu sînt anexate documentele confirmative, fie măsurile întreprinse nu sînt suficiente, fiind doar inițiate unele proceduri).

Deși pe parcursul ultimilor ani tendința de executare a cerințelor și de implementare a recomandărilor Curții de Conturi se poate caracteriza drept una pozitivă, ponderea celor neexecutate rămîne în continuare pregnantă.

Totodată, diminuarea numărului de cerințe/recomandări formulate urmare a misiunilor de audit efectuate în anul 2014 se datorează, în mare parte, sporirii calității de formulare a acestora, precum și intensificării procesului de comunicare și conlucrare cu entitățile auditate. În acest scop, pe parcursul desfășurării auditurilor au fost întreprinse măsuri de remediere a deficiențelor constatate, care nu necesită eforturi financiare speciale. De regulă, acestea se referă la ținerea evidenței contabile în conformitate cu regulamentele existente, la modul de funcționare a departamentelor și de interacțiune a acestora, la asigurarea transparenței în activitate etc.

Astfel, entitățile auditate au întreprins măsuri de corectare a erorilor admise în evidența contabilă privind operațiunile economice efectuate sau unele elemente contabile, valoarea acestora constituind **55,5 mil.lei**; au înregistrat la OCT patrimoniu public în valoare de **3,2 mil.lei**; au calculat și au stabilit spre încasare în BPN taxe și impozite în valoare de **0,1 mil.lei**, precum și au întreprins măsuri de încasare a sumei de **1,3 mil.lei**, care include taxe, impozite, plăți achitate neregulamentar. Totodată, valoarea bunurilor, imobilelor, terenurilor proprietate publică luate în evidență contabilă de către instituțiile auditate a însumat **652 mil.lei**.

Pornind de la faptul că cerințele și recomandările Curții de Conturi constituie pentru autoritățile publice instrumente importante prin care acestea urmează să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare publice, să-și crească performanța utilizării lor, aducând plusvaloare managementului financiar, o bună parte din entități au dat dovadă de responsabilitate și atitudine conștientă în

acest sens, prin întreprinderea măsurilor de rigoare privind remedierea situațiilor constatate în cadrul misiunilor de audit.

Urmare a activității de monitorizare, se relevă că pe parcursul anului 2014 entitățile auditate au restabilit în evidența contabilă imobile, terenuri proprietate publică, alte bunuri în valoare de **245,2 mil.lei**, au asigurat înregistrarea la OCT a patrimoniului proprietate publică în valoare de **135,6 mil.lei**. Totodată, au întreprins măsuri de corectare a erorilor admise în evidența contabilă privind operațiunile economice efectuate sau unele elemente contabile, valoarea acestora constituind **445,8 mil.lei**, au calculat taxe, impozite și alte plăți în sumă de **0,4 mil.lei**, au întreprins măsuri de încasare în BPN a sumei de **0,7 mil.lei** și de restituire a plăților în sumă de **1,5 mil.lei** achitate neregulamentar.

În aspectul categoriilor de entități, partea majoră a cerințelor/recomandărilor neexecutate/neimplementate o reprezintă cele înaintate autorităților publice centrale și instituțiilor din subordinea acestora – circa 61% din total, urmate de cele înaintate autorităților publice locale, situație ce poate fi vizualizată în tabelul ce urmează.

Categoriile de entități	Cerințe/recomandări neexecutate/neimplementate
Autorități publice centrale (instuțiile din subordine)	65

Autorități publice locale	20
Instituții publice	10
Întreprinderi de Stat/Societăți pe Acțiuni	11

Printre factorii care au condiționat neexecutarea hotărârilor Curții de Conturi putem enumera: controlul nesatisfăcător din partea organelor ierarhic superioare, insuficiența procesului de cooperare între instituțiile de toate nivelurile, iresponsabilitatea unor persoane cu funcții de răspundere în vederea preluării bunelor practici la gestionarea fondurilor publice și patrimoniului de stat, neidentificarea tuturor posibilităților de realizare a unor acțiuni eficiente și corelate cu cerințele/recomandările Curții de Conturi, destinate să elimine disfuncționalitățile stabilite în administrarea resurselor și bunurilor publice, precum și excluderea perpetuării aceluiași încălcări.

De asemenea, Curtea de Conturi, prin identificarea problemelor/carențelor pe parcursul misiunilor de audit, înaintarea recomandărilor și monitorizarea executării lor, a contribuit și la armonizarea cadrului legal și celui regulator în domeniile auditate, precum: sistemul bugetar-fiscal și sistemul public de asigurări medicale, administrarea și gestionarea patrimoniului, tehnologiile informaționale, mediul etc.

Activitatea de control și asigurare a calității

În procesul de audit controlul calității reprezintă o acțiune complexă și continuă de identificare și administrare a activităților necesare pentru realizarea obiectivelor stabilite în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, urmînd a fi realizat la fiecare etapă a auditului, atît pe parcursul desfășurării, cît și după finalizare. Scopul acestei acțiuni este promovarea utilizării eficiente a resurselor alocate și realizarea de audituri la cel mai înalt nivel de calitate, prin aplicarea uniformă a standardelor și a actelor normative interne.

În contextul asigurării consecvente a calității activităților de audit public extern, prin stabilirea și menținerea unui sistem eficient de control al calității, potrivit Ghidului privind cadrul calității, în anul 2014 Curtea de Conturi a organizat 4 acțiuni de revizuire internă a calității în procesul de realizare a misiunilor de audit. Totodată, în cadrul implementării proiectelor de dezvoltare a CCRM, realizate cu suportul ONAS și BM, unele misiuni au fost supuse revizuirilor calității de către experți externi.

Realizarea activităților de revizuire a calității urmărește asigurarea calității auditurilor prin:

- oferirea unor consultări și evaluări adecvate a raționamentelor și concluziilor semnificative de audit, cu înaintarea propunerilor de rigoare în cadrul revizuirilor efectuate în procesul auditului;
- oferirea unei asigurări rezonabile că politicile și procedurile privind sistemul propriu de control al calității sînt relevante, funcționează eficient și sînt aplicate în practică pentru atingerea obiectivelor stabilite;
- identificarea oportunităților destinate să contribuie la îmbunătățirea calității activității de audit și la creșterea impactului acesteia prin stabilirea și promovarea/diseminarea bunelor practici printre angajații Curții;
- relevarea lacunelor/slăbiciunilor în activitatea de audit și oferirea suportului în determinarea măsurilor de îmbunătățire a auditului; eliminarea acestor lacune prin strategii de instruire și dezvoltare etc.

Principalele constatări, concluzii și recomandări consemnate în rapoartele privind asigurarea calității, întocmite pentru fiecare subdiviziune de audit supusă evaluării în anul 2014, au fost prezentate în timp util conducerii acesteia și aduse la cunoștință personalului relevant al Curții de Conturi.

Verificările efectuate pentru evaluarea și asigurarea calității misiunilor de audit organizate și desfășurate au stabilit că, în general, au fost întreprinse unele măsuri în vederea îmbunătățirii modului de realizare a auditului, prin implementarea, după caz, a recomandărilor revizuirilor anterioare. Totodată, abordarea propriu-zisă a tematicii auditurilor necesită îmbunătățiri. Astfel, au fost evidențiate și unele rezerve de îmbunătățire ce țin, în principiu, de:

- organizarea, planificarea, executarea și raportarea acțiunilor de audit în anul 2014 în conformitate cu standardele de audit puse în aplicare de Curtea de Conturi;
- desfășurarea și implementarea procedurilor de control și asigurare a calității potrivit prevederilor cadrului normativ relevant.
- Pentru perfecționarea activității de audit, inclusiv a activității subdiviziunilor evaluate, au fost formulate recomandări privind:
- respectarea riguroasă a reglementărilor interne privind organizarea și desfășurarea misiunilor de audit;
- intensificarea monitorizării acțiunilor de audit în vederea respectării întocmai a reglementărilor interne; asigurarea bunei pregătiri a auditorilor publici externi de către responsabilii de audit;
- dezvoltarea și ajustarea continuă a cadrului normativ-metodologic în scopul conformării acestuia celor mai bune practici în domeniu;

- asigurarea unui mecanism eficient de instruire și perfecționare profesională a auditorilor în cadrul CCRM, inclusiv prin diseminarea bunelor practici privind activitatea profesională.

Activitatea juridică

Colaborarea cu organele de drept

În scopul gestionării și raportării faptelor care au la bază suspiciuni rezonabile de fraudă sau infracțiuni, Curtea de Conturi colaborează cu organele de drept și cu alte organe de resort. Astfel, în anul 2014 CCRM a remis organelor de drept materialele a 6 audituri, după a căror examinare au fost pornite 3 cauze penale, dintre care: una a fost clasată, a fost emis un refuz în pornirea urmăririi penale, 6

materiale au fost anexate la cauzele penale pornite anterior, iar 2 se află în curs de investigare. Totodată, pe parcursul anului Curtea de Conturi a remis 3 materiale Comisiei Naționale de Integritate și 2 materiale – Consiliului Concurenței (*Anexa nr.1*).

În temeiul prevederilor art.9 alin.(1) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, pentru eficientizarea interacțiunii între Instituția Supremă de Audit și organele de drept, Curtea de Conturi, de comun cu Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne și Centrul Național Anticorupție, a aprobat la 18 iulie 2014 Regulamentul Consiliului de colaborare, din care fac parte specialiști calificați ai organelor de drept nominalizate.

De asemenea, în scopul promovării unei conlucrări eficiente cu organele de drept, alte autorități publice și asociații profesionale, au fost semnate 7 acorduri de colaborare între Curtea de Conturi cu: Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Casa Națională a Asigurărilor Sociale, Î.S. „Cadastru”, Comisia Națională de Integritate, Consiliul Concurenței și Uniunea Profesională Asociația Auditorilor și Societăților de Audit din Republica Moldova „AFAM”.

Reprezentarea în instanțele judecătorești

În perioada de referință, interesele Curții de Conturi au fost reprezentate în instanțele de judecată în cadrul a 10 litigii, dintre care:

- 3 litigii în procedura contenciosului administrativ (*unul – la cererea de chemare în judecată a Curții de Conturi*);
- un litigiu de muncă;

- 6 litigii în care Curtea de Conturi participă în calitate de intervenient accesoriu.

Pe parcursul anului 2014 nici o hotărâre a Curții de Conturi prin care au fost aprobate rapoartele de audit nu a fost contestată, de asemenea nu a fost adoptată nici o decizie judecătorească definitivă contrar intereselor instituției, iar în acțiunea civilă la cererea depusă, Curtea a obținut câștig de cauză (*Anexa nr.2*).

Avizarea și expertizarea juridică a proiectelor de acte legislative și normative

Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea managementului financiar și prin avizarea și expertizarea propunerilor legislative și proiectelor de modificare și completare a cadrului normativ-legislativ existent. Avizele sînt solicitate de Parlament, Guvern și autoritățile publice centrale, fiind aplicate la definitivarea proiectelor respective.

În acest context, au fost avizate 15 proiecte elaborate de autoritățile publice, printre care:

- aviz la proiectul de Lege privind opoziția parlamentară;
- aviz la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la statutul judecătorului, Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, art.19 din Codul electoral, art.12 din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare, Legea privind Serviciul de Informații și Securitate, Codul penal, Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție*);
- aviz la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*degrevarea instanțelor superioare de soluționarea unor cauze, atribuirea competenței de judecare a cauzelor în fond judecătoriilor*);
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Privind serviciul electronic guvernamental de semnătură digitală (MSign)”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Pentru modificarea și completarea unor hotărîri ale Guvernului” (*HG nr.329 din 28.05.2012 „Cu privire la Serviciul Electronic Guvernamental de Plăți Electronice”, HG nr.280 din 24.04.2013 „Cu privire la unele acțiuni de implementare a Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay)”*);
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la crearea Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutorului de stat din Moldova”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Privind aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr.962 din 21 august 2006 „Cu privire la mijloacele speciale ale SIS”;
- aviz la proiectele Acordului dintre UE și RM privind participarea Republicii Moldova la programul UE „Competitivitatea întreprinderilor și IMM-urilor” și Decretului Președintelui Republicii Moldova privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării acordului nominalizat;

- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr.12 din 19 ianuarie 2010”, la proiectul Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare și la proiectul Regulamentului cu privire la Platforma pentru informarea mediului de afaceri privind asistența financiară disponibilă”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la Serviciul Guvernamental de Notificare (MNotify)”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de finanțare dintre GPM și UE privind Programul de suport pentru Reformele Politicii Finanțelor Publice din Republica Moldova”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională pentru perioada 2014”;
- aviz la proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la Oficiul pentru Coordonarea Programelor de Cooperare Transfrontalieră”.

ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

Pe parcursul anului 2014, activitatea internațională a Curții de Conturi a fost orientată spre consolidarea capacităților instituționale, dezvoltarea abilităților profesionale de efectuare a auditului public extern în conformitate cu cele mai bune practici.

Organizațiile internaționale de profil al căror membru este Curtea de Conturi

Curtea de Conturi, în calitate de Instituție Supremă de Audit, este membru a 4 organizații și asociații internaționale de profil: *Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI)*; *Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI)*; *Asociația Instituțiilor Supreme de Audit Francofone (AISCCUF)*; *Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale Comunității Statelor Independente (CSI)*.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova a realizat o reprezentare echilibrată în cadrul activităților organizate de INTOSAI, EUROSAI și Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, consolidându-și în mod constant participarea.

Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) este organizația „umbrelă” a ISA în ceea ce privește controlul și auditul extern al finanțelor publice la nivel mondial, fiind fondată în anul 1953. De mai bine de 50 de ani INTOSAI oferă un cadru instituționalizat de promovare a

schimbului de cunoștințe și experiență, îmbunătățind auditul public extern la nivel mondial și contribuind la consolidarea imaginii, competențelor și prestigiului diferitor ISA la nivel național, și nu numai. Motto-ul INTOSAI „*Experientia mutua omnibus prodest*”, care în limba română semnifică „*Experiența reciprocă este benefică pentru toți*”, susține pe deplin această ipoteză.

În prezent INTOSAI reunește 191 de membri permanenți și 5 membri asociați. Curtea de Conturi a Republicii Moldova este membru activ al acestei organizații din anul 1994 și face parte din următoarele grupuri de lucru:

- **Grupul de lucru privind Indicatorii-cheie naționali;**
- **Grupul de lucru privind Datoria publică.**

Astfel, în luna februarie 2014, Curtea de Conturi a participat la cea de-a VII-a Întrunire a Grupului de lucru privind **Indicatorii-cheie naționali**, unde au fost puse în discuție subiecte ce vizează practica ISA privind implementarea și aplicarea indicatorilor-cheie naționali în activitatea de audit. Totodată, a fost aprobat Planul de acțiuni pentru anul 2015, printre principalele sarcini regăsindu-se: elaborarea în baza Cărții albe a proiectului standardului privind implementarea indicatorilor-cheie naționali și prezentarea acestuia spre aprobare în cadrul următorului Congres INTOSAI; efectuarea unei evaluări a țărilor membre ale Grupului de lucru privind capacitatea de a utiliza și promova implementarea indicatorilor-cheie naționali și inițierea instruirilor reprezentanților țărilor membre în implementarea și utilizarea acestor indicatori.

În perioada 15-16 aprilie 2014, Curtea de Conturi a găzduit cea de-a II-a **Reuniune a participanților la Auditul paralel și coordonat al sistemelor informaționale de management al datoriei publice**, activitate organizată în cadrul Grupului de lucru privind Datoria publică al INTOSAI.

La întrunire au participat membrii Grupului de lucru privind Datoria publică, participanții la Auditul paralel din 10 țări: Brazilia, Bulgaria, Elveția, Etiopia, Insulele Fiji, România, Ucraina, Yemen, Zambia, precum și Republica Moldova.

În cadrul reuniunii au fost abordate următoarele subiecte: progresele auditului internațional paralel privind sistemele informaționale de gestionare a datoriei publice, programul actualizat privind sistemul de evaluare financiară și gestionare a datoriei, sistemele informaționale de gestionare a datoriei publice în țările participante, experiența de audit privind managementul datoriei și sistemului de analiză financiară în diferite țări etc.

De menționat că, în conformitate cu funcțiile delegate, CCRM auditează anual și domeniul datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării de stat. Schimbul de experiență și de practici între ISA în cadrul activităților organizate de Grupul de lucru privind Datoria publică contribuie la dezvoltarea profesională a auditorilor Curții de Conturi în exercitarea misiunilor de audit în domeniul managementului datoriei publice.

În octombrie 2014 Curtea de Conturi a participat la o altă reuniune a **Grupului de lucru privind Datoria publică**, la care au fost puse în discuție diverse aspecte ce țin de standardele ISSAI în domeniu: aprobarea versiunii revizuite a ISSAI 5421 „Ghidul asupra definirii și prezentării datoriei publice” și ISSAI 5410 „Ghid

pentru planificarea și realizarea auditului controlului intern al datoriei publice”, revizuirea ISSAI 5440 „Utilizarea testelor de fond în auditurile financiare”, distribuirea membrilor grupului de lucru al ISSAI 5430 „Expuneri fiscale: Implicații pentru managementul datoriei și rolul ISA” și ISSAI 5422 „Un exercițiu cu termeni de referință pentru efectuarea auditului de performanță al datoriei publice” pentru prezentarea comentariilor finale etc. De asemenea, membrii grupului de lucru au aprobat implementarea unei platforme virtuale privind schimbul de cunoștințe cu Banca Mondială. Utilizarea platformei va fi testată pe parcursul unui an, rezultatele urmînd a fi prezentate în cadrul întrunirii Grupului de lucru din anul 2015.

De asemenea, în perioada 12-16 mai 2014 reprezentanții Curții de Conturi au participat la lucrările **Grupului de lucru INTOSAI privind valorile și beneficiile Instituțiilor Supreme de Audit**. În cadrul sesiunilor de lucru au fost analizate diverse aspecte privind beneficiile și valoarea oferită de ISA pentru managementul finanțelor publice și societate. Totodată, a fost analizat cadrul de evaluare a performanțelor (CEP) ISA. Astfel, au fost prezentate punctele forte și limitările CEP, metodologia și principiile de bază

de planificare, realizare și evaluare a performanțelor unei instituții de audit, precum și s-a pus accentul pe necesitatea fortificării unor ISA din punct de vedere organizațional în calitate de model pentru sistemul instituțional național. În cadrul sesiunilor a fost discutat modelul de raportare a rezultatelor ISA, a fost simulat procesul de stabilire și calculare a punctelor de evaluare a activității acestora.

E U R S A I

Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI) este organizația regională a

Instituțiilor Supreme de Audit din Europa și are drept obiective de bază promovarea cooperării profesionale între membrii săi, încurajarea schimbului de informație, conlucrarea pentru armonizarea terminologiei în domeniul auditului public extern etc. EUROSAI a fost constituită în anul 1990 și integrează în prezent 50 de membri, inclusiv Curtea Europeană de Conturi.

CCRM este membru activ al acestei organizații din anul 1994, iar din iunie 2014 a devenit membru al Consiliului de Conducere al EUROSAI, urmînd ca în decurs de 6 ani să deponă eforturi considerabile și să se implice activ în activitatea acestui for european. Decizia a fost adoptată în cadrul celui de-al IX-lea Congres EUROSAI, care a avut loc între 16-19 iunie 2014 la Haga, Regatul Țărilor de Jos.

Grupurile de lucru din care Curtea de Conturi face parte:

- *Grupul de lucru privind Auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrelor;*
- *Grupul de lucru privind Auditul mediului;*
- *Grupul de lucru privind Auditul TI;*
- *Grupul de auditori pentru Programele de cooperare transfrontalieră din jurul Bazinului Mării Negre 2014-2020.*

Astfel, în cadrul celei de-a VI-a Ședințe a **Grupului special de lucru privind Auditul mijloacelor alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor**, la care Curtea de Conturi a participat în luna mai, au fost discutate aspectele implementării Standardelor INTOSAI (ISSAI 5500 – Prevederi generale privind auditul activităților de ajutoare pentru situațiile excepționale, ISSAI 5510 – Auditul prevenirii situațiilor excepționale, ISSAI 5520 – Auditul ajutoarelor situațiilor excepționale, ISSAI 5530 – Adaptarea procedurilor de audit în vederea luării în considerare a majorării riscurilor de fraudă și corupție în faza de acordare a ajutorului după situația excepțională etc.). Concomitent, s-a accentuat importanța transformării Grupului special de lucru EUROSAI privind Auditul mijloacelor

alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor în Grupul de lucru EUROSAI privind Auditul mijloacelor alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor cu drepturi depline.

În octombrie 2014 Curtea de Conturi a participat la cea de-a XII-a Reuniune a **Grupului de lucru EUROSAI privind auditul mediului** și la Seminarul cu privire la auditul mediului asociat cu infrastructura, găzduite în or. Vilnius, Lituania. Scopul întrunirii a constat în realizarea unui schimb de experiență cu privire la bunele practici în domeniul biodiversității, managementului protecției naturii și cooperării privind auditul biodiversității. În cadrul lucrărilor au fost organizate sesiuni de lucru paralele la următoarele subiecte: eficacitatea instrumentelor financiare privind protecția naturii, evaluarea succesului/rezultatelor privind protecția naturii, managementul și organizarea conservării naturii. Subiectele au fost abordate prin prisma schimbului de practici în domeniu. Un subiect important în cadrul reuniunii a fost sesiunea dedicată analizei sondajelor. Participanții au fost familiarizați cu metodele practice ce țin de maximizarea rezultatelor sondajelor în procesul de audit, precum metodele alternative de analiză privind auditul mediului. Reuniunea de lucru s-a finalizat cu adoptarea Planului strategic de activități pentru perioada 2015-2017 al Grupului de lucru EUROSAI privind auditul mediului.

Cea de-a IX-a Reuniune a **Grupului de lucru EUROSAI privind tehnologiile informaționale și Simpozionul Internațional privind Tehnologiile Informaționale** s-au desfășurat în luna martie 2014 în or. Potsdam, Germania. De rînd cu alte delegații, reprezentanții CCRM au participat la discuții privind: spațiul de control al procesului de e-guvernare; utilizarea instrumentelor software în cadrul misiunilor de audit, precum și automatizarea proceselor de business în cadrul ISA; audituri paralele ale tehnologiilor informaționale; autoevaluarea capacităților ISA privind aplicarea instrumentelor software în cadrul misiunilor de audit, precum și pentru automatizarea proceselor interne de business; necesitatea utilizării SIA în cadrul misiunilor de audit.

Prima ședință a **Grupului de lucru privind sistemul de management și control din cadrul Programului de cooperare transfrontalieră al bazinului Mării Negre 2014 – 2020** (România - Ucraina și România - Republica Moldova) a avut loc la 27 martie 2014 în orașul București, România, Curtea de Conturi participînd la întrunirea respectivă. Subiectele de discuție ale Grupului de lucru întrunit la București s-au axat pe teme, cum ar fi: cadrul regulator, procesul de programare, structurile și sistemul de management, mecanismul de coordonare a asistenței externe, sistemul de control și cel de audit. La fel, a fost discutată aplicarea principiului de management comun din perspectiva controlului, auditului și identificării iregularităților.

În perioada 29-30 ianuarie 2014, **Grupul de lucru privind auditul și etica** din cadrul EUROSAI a organizat un seminar de instruire cu tematica „Îmbunătățirea eticii în cadrul Instituțiilor Supreme de

Audit”. Reprezentanții Curții de Conturi au examinat, alături de alți participanți, implementarea standardului ISSAI 30 (Codul de etică al Organizației internaționale INTOSAI) prin prisma importanței eticii profesionale în cadrul ISA, abordării diverselor probleme de etică, diseminării cunoștințelor și

experienței în domeniu, examinării opiniilor privind cele mai eficiente metode de tratare a aspectelor etice în cadrul ISA.

De asemenea, în luna septembrie 2014 în or. Moscova, Federația Rusă s-a desfășurat cea de-a **II-a Conferință Comună EUROSAI-ASOSAI**, la care au participat și reprezentanți ai CCRM. Subiectele discutate s-au axat pe provocările la

care au fost supuse ISA în procesul de aplicare/asimilare a ISSAI, aplicarea ISSAI în efectuarea auditurilor de performanță, abordarea metodologică în procesul de estimare a bugetului de stat. Totodată, a fost aprobată Declarația de la Moscova care conține rezultatele Conferinței și cerințele care urmează a fi realizate pentru asigurarea implementării principiilor de independență ale ISA, precum și aplicarea ISSAI. Lucrările Conferinței s-au desfășurat pe parcursul a două zile, în cadrul cărora a fost prezentată experiența în domeniu a 11 Instituții Supreme de Audit din Federația Rusă, India, Coreea, China, Spania, Turcia, Portugalia, Republica Moldova, Pakistan și Bangladesh.

Asociația Instituțiilor Supreme de Audit Francofone (AISCCUF) reunește Instituțiile Supreme de

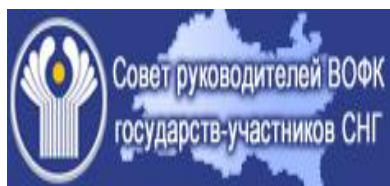

Association des Institutions Supérieures de Contrôle
ayant en Commun l'Usage du Français

Audit membre ale INTOSAI care au în comun utilizarea limbii franceze și a valorilor francofoniei, avînd drept obiective de bază cooperarea între instituțiile membre în materie de pregătire profesională și asistență tehnică, dezvoltarea schimbului de experiență între instituțiile membre. AISCCUF a fost creată în anul

1994 și are în prezent 45 de membri, Curtea de Conturi a Republicii Moldova fiind membru din anul 2008.

Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI (în

continuare – Consiliul) este o organizație apolitică, fiind organizată pe principii de profesionalism și schimb de experiență în domeniul controlului financiar/auditului public extern.

Consiliul a fost creat în anul 2000 și are în componența sa 9 țări membre: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Kazahstan, Kîrgîzstan, Republica Moldova, Rusia, Tadjikistan și Ucraina.

În anul 2014 la Chișinău s-a desfășurat cea de-a XIV-a Sesiune a Consiliului. Republica Moldova a preluat președinția Consiliului pentru o perioadă de un an. Subiectul principal de discuție a fost „Eficiența utilizării resurselor bugetare, direcționate spre efectuarea achizițiilor publice”. Întrunirea a avut scopul de a îmbunătăți dialogul multilateral și de a dinamiza schimbul de experiență între organele competente ale statelor participante.

Grupurile de lucru din care Curtea de Conturi face parte:

- *Grupul de experți pentru indicatorii-cheie naționali pe lângă Consiliul conducătorilor instituțiilor supreme de control financiar din statele membre ale CSI;*
- *Grupul de lucru privind elaborarea standardelor de control financiar de stat pentru instituțiile supreme de control financiar din statele membre ale CSI.*

La cea de-a VII-a Ședință a Grupului de experți privind indicatorii-cheie naționali pe lângă Consiliu, la care Curtea de Conturi a participat în luna mai 2014 în or. Erevan, a fost prezentat Raportul cu privire la rezultatele activității Grupului de experți pe parcursul anului 2013, au fost puse în discuție caracteristicile naționale ale ICN ai dezvoltării socioeconomice pentru fiecare dintre statele membre ale CSI, în final fiind aprobat Planul de activitate al Grupului pentru anul 2015.

În perioada 1-4 septembrie 2014, reprezentantul Curții de Conturi a participat la ședința a V-a a **Grupului de lucru privind elaborarea standardelor de control financiar de stat pentru organele supreme de control financiar din statele membre ale CSI**, care a avut loc în orașul Minsk, Republica Belarus. În cadrul ședinței Grupului de lucru a fost revizuit proiectul Standardului „Evaluarea externă a activității

organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI”. Acesta urmează a fi definitivat de către experții din Republica Kazahstan și prezentat la următoarea reuniune care va fi organizată de Curtea de Conturi a Republicii Moldova în anul 2015. La fel, au fost examinați și aprobați Termenii de referință și planul Grupului de lucru pentru perioada 2014-2016.

De asemenea, în luna septembrie 2014 o delegație a Curții de Conturi a Republicii Moldova a participat la Astana la **Seminarul „Practica efectuării controalelor privind utilizarea mijloacelor publice alocate susținerii sectorului agricol**. Seminarul a fost organizat de Comitetul de Conturi privind

controlul executării bugetului republican al Republicii Kazahstan, în cadrul cooperării instituțiilor supreme de audit din țările CSI. Reprezentanții Republicii Moldova au avut o prezentare la tema „Rolul auditului în eficientizarea susținerii de către stat a economiei agrare”, care a vizat sistemul actual de subvenționare a agriculturii moldovenești, precum și experiența auditului public extern privind abordările aplicate în cadrul misiunilor de rigoare în acest domeniu.

Evenimente internaționale la care Curtea de Conturi a participat pe parcursul anului

Alte evenimente internaționale importante la care Curtea de Conturi a participat pe parcursul anului 2014 sînt:

Cel de-al III-lea For Eurasiatic Anticorupție „Standarde moderne și tehnologii de combatere a corupției” a fost organizat de Curtea de Conturi a Federației Ruse în comun cu Institutul de Legislație și Drept Comparativ pe lângă Guvernul Federației Ruse, cu suportul Dumei de Stat. La for au participat reprezentanți ai instituțiilor de stat, parlamentari, experți anticorupție din peste 20 de țări din Eurasia, inclusiv din Austria, Azerbaidjan, Belarus, Bulgaria, Kazahstan, China, Kîrgîzstan, Republica Moldova, Polonia, Turkmenistan, Franța etc., fiind discutate subiecte cu privire la rolul instituțiilor supreme de audit în realizarea politicilor anticorupție.

Simpozionul internațional privind legislația internațională în domeniul mediului.

Subiectele puse în discuție la acest simpozion s-au axat pe probleme legate de aplicarea legislației de mediu într-un stat de drept, prin prisma respectării drepturilor omului.

Seminarul internațional privind consolidarea integrității în sectorul public. Agenda seminarului s-a referit la metodele de consolidare a integrității în sectorul public și aplicarea Studiului de integritate. La fel, s-a propus alinierea Curții de Conturi a Republicii Moldova la instituțiile supreme de audit care fac parte din Grupul de lucru INTOSAI privind lupta împotriva corupției și

spălării banilor, grup de lucru care are în componența sa 25 de state.

Seminarul Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI) privind provocările de comunicare în cadrul instituțiilor supreme de audit. Obiectul seminarului a constat în schimbul de experiență în domeniu; preluarea celor mai bune practici din cadrul ISA participante; identificarea noilor modalități și surse de comunicare disponibile pentru ISA; găsirea soluțiilor pentru provocările de comunicare și de eficientizare a activității în domeniul comunicării.

Seminarul cu tematica „Auditul Veniturilor Publice – schimb de experiență, problematici și bune practici în domeniu”. Prezența la acest seminar a oferit reprezentanților Curții de Conturi Europene să-și exprime poziția în vederea examinării posibilității de aderare a Curții de Conturi a Republicii Moldova în calitate de observator la Grupul de lucru privind mecanismul de colaborare al Uniunii Europene în domeniul combaterii fraudei și evaziunii fiscale în domeniul TVA.

Trainingul în domeniul auditului de mediu în cadrul Centrului de Excelență în Finanțe. Obiectivul acestei sesiuni a constat în oferirea unei instruirii extinse și diseminării experienței în domeniul auditului de mediu, propunând detalii practice privind consolidarea capacităților în domeniul auditului, respectiv: metodologia, specificul de audit al mediului, planificarea, executarea și raportarea. La final, s-a propus includerea în Planul strategic al Curții de Conturi a unui compartiment/capitol nou privind necesitatea, actualitatea și importanța realizării misiunilor de audit în domeniul mediului, examinarea posibilității de a opera modificările necesare la Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, astfel încât Curtea să dețină mandatul de efectuare a auditurilor specifice și să se alinieze la Grupul de lucru privind auditul de mediu al INTOSAI.

Evenimente internaționale organizate în cadrul Curții de Conturi a Republicii Moldova

Semnarea Acordurilor de colaborare bilaterală

În anul de referință, în cadrul Sesiunii a XIV-a a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI a avut loc ceremonia de semnare a Acordurilor de colaborare bilaterală între instituția supremă de audit a Republicii Moldova și instituțiile similare din Armenia, Azerbaidjan și Tadjikistan. La fel, Curtea de

Conturi a semnat un Acord de cooperare cu Oficiul Național de Audit al Republicii Letonia în cadrul vizitei delegației letone la Chișinău.

Întrevederi cu reprezentanți ai instituțiilor și organismelor internaționale

În perioada de referință, Președintele CCRM a avut o **întrevedere cu reprezentanții Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)** în Republica Moldova. În cadrul acesteia au fost puse în discuție programele PNUD care au un rol substanțial în dezvoltarea durabilă a țării noastre. În acest context, Președintele Curții de Conturi a menționat rolul PNUD care s-a impus,

prin proiectele și programele sale, ca un partener sigur și un susținător activ în parcursul european al Republicii Moldova. De asemenea, Președintele CCRM s-a referit la principalele aspecte ale transformării Curții de Conturi din organ de control într-o instituție de audit performantă și modernă, în conformitate cu standardele internaționale recunoscute și cele mai bune practici europene.

În perioada 27-29 ianuarie, la Curtea de Conturi a Republicii Moldova a avut loc **vizita de lucru a Curții de Conturi a Republicii Kîrgîze**. Agenda vizitei a inclus schimbul de experiență, temele abordate axându-se pe rolul și atribuțiile CCRM, metodologia planificării auditurilor anuale, corespunderea auditului financiar standardelor internaționale ISSAI, dezvoltarea auditului performanței, TI, mediului, controlul calității, auditul APL și principalele obiective privind formarea finanțelor publice locale și gestionarea proprietății de stat, cooperarea Curții de Conturi cu organele de drept etc. Delegația din Kîrgîzstan a apreciat deschiderea CCRM, mizînd pe un viitor parteneriat în scopul dezvoltării instituționale și racordării la bunele practici în materie de audit.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova a găzduit, în perioada 23-25 aprilie 2014, **Misiunea trilaterală privind controlul și asigurarea calității auditului performanței**, la care au participat reprezentanți ai oficiilor naționale de audit din **Suedia, Georgia, Letonia și Republica Moldova**. Acțiunea a fost organizată în cadrul Proiectului „Cooperarea pentru dezvoltare instituțională dintre Oficiul

de Audit de Stat din Georgia și Oficiul Național de Audit al Suediei pentru 2014-2016”. Actuala întrunire a avut drept scop schimbul de experiență în domeniul evaluării funcționării și organizării controlului calității, asigurării calității activității de audit prin revizuire „la rece” a rapoartelor auditului performanței. Participanții la întrunire au relatat despre sistemul actual de control și asigurare a calității în cadrul ISA, examinând aspecte practice de revizuire „la rece” a rapoartelor de audit al performanței.

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ALE CURȚII DE CONTURI

În vederea alinierii la standardele instituțiilor supreme de audit moderne și asigurării calității activității de audit, CCRM a continuat în anul 2014 eforturile de consolidare și modernizare instituțională, inclusiv cu suportul partenerilor internaționali de dezvoltare.

Cooperarea cu Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS) în cadrul Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi

Proiectul de cooperare între Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Oficiul Național de Audit al Suediei constă în susținerea CCRM în vederea punerii în aplicare a unor elemente majore din strategia sa de dezvoltare.

Obiectivul proiectului este de a contribui la îmbunătățirea capacității CCRM privind efectuarea unor audituri mai eficiente pentru promovarea unei mai mari responsabilități și unei mai bune gestionări a fondurilor publice. Cooperarea CCRM-ONAS s-a concentrat, în principal, pe aspectele legate de dezvoltarea profesionalismului în domeniul auditului financiar/regularității, incluzând și o serie de aspecte legate de consolidarea instituțională a CCRM și asigurarea unui impact mai mare al activității sale în raport cu părțile interesate.

În anul 2014 au fost efectuate șase misiuni: trei vizite la Oficiul Național de Audit al Suediei și trei - la Curtea de Conturi a Republicii Moldova, inclusiv ateliere de instruire a auditorilor CCRM.

Patru din șase misiuni s-au axat pe auditurile financiare-pilot privind:

1. Serviciul Fiscal de Stat;
2. Proiectul de Asistență Socială;
3. Școala profesională;
4. Compania „Teleradio Moldova”.

Experții suedezi au analizat documentele de lucru ale etapelor de planificare și executare, comentându-le în detaliu și oferind recomandări pentru o documentare mai bună a aspectelor de audit, precum și sugestii privind structura și conținutul rapoartelor aferente.

Proiectul privind consolidarea capacităților CCRM, finanțat din contul Grantului acordat de Banca Mondială

În primul semestru al anului 2014 a fost inițiată colaborarea Curții de Conturi cu Banca Mondială în cadrul Proiectului privind consolidarea capacităților instituției supreme de audit, centrându-se în special pe auditul de conformitate asociat auditului performanței, auditului performanței specializat și auditului tehnologiilor informaționale.

Prin intermediul acestui proiect, Banca Mondială, împreună cu alți parteneri de dezvoltare, susține Curtea de Conturi în implementarea obiectivelor Planului de dezvoltare strategică pentru anii 2011-2015, prevăzute de cei patru piloni principali: maturitate instituțională, profesionalism sporit, să facem mai mult cu mai puțin, consolidarea

răspunderii și transparenței interne și externe.

Obiectivul Proiectului este consolidarea funcției de audit public extern a Republicii Moldova prin sporirea eficacității misiunilor de audit și fortificarea capacităților Curții de Conturi. Proiectul constă în dezvoltarea capacităților pentru realizarea unor audituri ale performanței în domenii specializate și consolidarea sistemelor de performanță pentru implicarea efectivă a resurselor umane în activități de audit.

Activitățile planificate în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților Curții de Conturi a Republicii Moldova”, susținut de BM prin Grantul nr.014332, se realizează de către Curtea de Conturi, cu suportul Consultantului individual Jim Bonnell și al unui grup impresionant de experți din Corporația KOSI.

Consultantul individual va susține Curtea de Conturi în procesul de realizare a mai multor obiective, printre care:

- Consolidarea capacităților de realizare a auditurilor performanței ale personalului din Direcția audit al performanței; instruirea și dezvoltarea abilităților de efectuare a auditurilor performanței ale personalului din alte subdiviziuni cu atribuții de audit ale Curții de Conturi;
- Efectuarea auditurilor performanței specializate în cadrul unor agenții independente;
- Consolidarea sistemului de control al calității;
- Măsurarea impactului rapoartelor de audit al performanței.

Pe parcursul anului 2014 s-au realizat 3 vizite de lucru ale Consultantului individual, în scopul actualizării și revizuirii cursului de instruire în auditul performanței, structurat pe module. Totodată, a fost acordat suport echipei de audit care efectuează auditul-pilot la Consiliul Concurenței, precum și s-a organizat o întâlnire cu managementul Consiliului Concurenței, la care au fost discutate aspecte privind

„Indicatorii de performanță pentru măsurarea eficienței entității”. Tot în cadrul acestor vizite a fost efectuată revizuirea „la rece” a două rapoarte de audit, cu examinarea minuțioasă a tuturor documentelor de lucru, rezultatele studiului preliminar fiind aduse la cunoștință echipei Consiliului Concurenței.

Compania de consultanță va susține Curtea de Conturi în realizarea următoarelor obiective:

- Elaborarea și implementarea unei metodologii pentru auditarea Rapoartelor Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;
- Consolidarea capacităților profesionale ale personalului Curții de Conturi în domeniul conformității asociat auditului performanței bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;
- Dezvoltarea și menținerea capacității de realizare a auditurilor sistemelor financiar-contabile bazate pe TI;
- Obținerea noilor abilități de a efectua diferite tipuri de audit TI și implementarea acestora în practica de audit a Curții de Conturi;
- Dezvoltarea instrumentelor pentru colectarea feedback-urilor privind performanța CCRM.

Pe parcursul semestrului II al anului 2014, Curtea de Conturi a lucrat asupra finalizării procesului de procurări pentru selectarea companiei de consultanță. Procesul a fost finalizat în data de 17 noiembrie 2014, prin semnarea contractului între Curtea de Conturi și compania de consultanță KOSI Corporation

Limited. Compania a început activitățile pentru atingerea obiectivelor pe parcursul primei vizite a reprezentanților săi, care a avut loc în decembrie 2014.

KOSI a oferit CCRM o versiune finală a Raportului de inițiere în I jumătate a lunii ianuarie 2015. Acesta include date complete privind orarul activităților proiectului și contribuțiile consultanților individuali. Curtea de Conturi a răspuns la propunerile Corporației KOSI în termen de două săptămâni, fapt ce a permis inițierea implementării activităților din 2 februarie 2015.

Proiectul Twinning, finanțat de UE, privind „Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova”

Din luna septembrie 2014, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a inițiat implementarea Proiectului Twinning „**Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova**”. Partenerii Proiectului sînt Institutul Finlandez pentru Managementul Public HAUS, în calitate de Partener Senior, și Tribunalul de Conturi al Spaniei, în calitate de Partener Junior, beneficiarul fiind Curtea de Conturi a Republicii Moldova.

Obiectivul acestui proiect constă în îmbunătățirea responsabilității și managementului finanțelor publice în Republica Moldova prin consolidarea capacității auditului extern, în conformitate cu standardele internaționale recunoscute și cu cele mai bune practici europene, și acordarea sprijinului Curții de Conturi în ameliorarea funcționării, atingerea performanței și impactului acestuia.

Pînă la finele anului au fost organizate activități de implementare a componentei I „Consolidarea capacităților de audit ale Curții de Conturi”, componentei II „Revizuirea cadrului legal” și a componentei IV „Consolidarea interacțiunii cu autoritățile Republicii Moldova și sporirea impactului activităților Curții de Conturi”.

Astfel, în perioada 27 octombrie-17 decembrie 2014 au fost organizate și desfășurate 10 misiuni pe termen scurt ale experților, la care au participat în total 40 de angajați din cadrul Curții – membrii Plenului CCRM, managerii superiori și personalul de specialitate – auditorii din echipele de audit-pilot din cadrul Proiectului Twinning, precum și alți angajați ai ISA.

De asemenea, în cadrul primelor misiuni ale experților străini au avut loc ateliere de lucru cu reprezentanți ai societății civile și mass-media din Moldova. Experții străini au relatat despre experiența statelor europene în domeniul conlucrării instituției supreme de audit cu societatea civilă și mass-media. În acest context, a fost pusă în discuție situația din Republica Moldova la acest capitol pentru a identifica noi modalități, oportunități și surse de impulsie a colaborării și de sporire a impactului activității Curții de Conturi a Republicii Moldova.

În luna noiembrie 2014 au demarat cele 4 misiuni de audit-pilot în domeniul administrării veniturilor publice, sistemului de pensii, investițiilor publice, utilizării resurselor financiare și implementării politicilor, programelor și strategiilor, în scopul îmbunătățirii securității frontierei de stat.

ASIGURAREA TRANSPARENȚEI

Curtea de Conturi acordă o atenție sporită respectării principiului transparenței în activitatea pe care o desfășoară. Conform normelor constituționale ale Republicii Moldova, autoritățile administrației publice sînt obligate să asigure informarea corectă a publicului larg asupra chestiunilor de interes public. Asigurarea transparenței activității ISA este un principiu important al strategiei de dezvoltare instituțională.

Promovarea hotărîrilor și rapoartelor Curții de Conturi

Conform art.34 alin.(7) din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008, „Rapoartele de audit, precum și hotărîrile Curții de Conturi asupra acestora se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în decurs de **15 zile** de la data aprobării/adoptării”.

Pe parcursul perioadei de referință, pagina electronică a instituției a informat în permanență despre Programul de activitate al Curții de Conturi și orarul ședințelor publice. De asemenea, hotărîrile și rapoartele Curții au fost disponibile în două limbi pe pagina sa electronică. Utilizatorul paginii a fost informat și despre situația privind executarea cerințelor și implementarea recomandărilor înaintate, datele fiind în permanență actualizate.

Ședințe publice

Curtea de Conturi, pe parcursul anului 2014, a continuat să aducă la cunoștința publicului larg rezultatele activității sale de audit. Astfel, rapoartele de audit ale Curții au fost examinate în cadrul ședințelor

publice, cu acces liber pentru reprezentanții societății civile și mass-media. Anunțul despre desfășurarea ședințelor a fost plasat pe pagina web a instituției, remis jurnaliștilor și societății civile prin intermediul

poștei electronice și, de asemenea, postat pe pagina oficială a instituției din rețelele de socializare (www.facebook.com). La ședințe au fost prezenți în permanență de la 5 pînă la 15 reprezentanți ai posturilor TV, radio, agențiilor de știri, ziarelor și revistelor, în funcție de interesul față de subiectul abordat.

Începînd cu anul 2014, Curtea de Conturi a elaborat și implementat, cu forțele proprii, conceptul transmiterii în direct a ședințelor

publice. Astfel, a fost posibilă vizionarea ședințelor pe pagina electronică a instituției, arhiva video a ședințelor fiind disponibilă pentru publicul larg pe pagina oficială și pe rețelele de socializare (www.youtube.com).

Ședințele publice ale CCRM au fost adeseori transmise în direct și de portalul informativ www.privesc.eu, înregistrările fiind disponibile pentru utilizatori pe pagina menționată la compartimentul „Arhivă”.

Conlucrarea cu mediul academic și organele de drept

Conlucrarea cu mediul academic și organele de drept oferă Curții de Conturi posibilitatea de a se consulta pe marginea tuturor subiectelor relevante ce țin de executarea cu succes a mandatului său.

Astfel, în ianuarie 2014, în incinta Curții de Conturi a avut loc prima ședință de lucru din anul 2014 a Consiliului de colaborare între Curtea de Conturi și organele de drept.

La ședință au fost prezenți reprezentanții CCRM și ai organelor de drept din cadrul Procuraturii Generale, Procuraturii Anticorupție, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Afacerilor Interne, precum și Inspectoratului Național

de Investigații (Inspectoratul General al Poliției).

Participanții au pus în discuție unele fapte ce presupun un risc înalt la utilizarea resurselor alocate din Fondul Ecologic Național. Faptele menționate au fost remarcate de către auditorii CCRM în cadrul efectuării misiunii de audit în domeniul protecției și utilizării durabile a apelor din fluvii.

La ședința Consiliului Consultativ pe lângă Curtea de Conturi a Republicii Moldova, organizată în luna noiembrie 2014, au fost prezentate rezultatele realizării Programului activității de audit a Curții de Conturi pentru anul 2014 și proiectul Programului activității de audit pe anul 2015. În acest context, au fost discutate prioritățile și obiectivele activității de audit a Curții de Conturi pentru anii 2014-2016, criteriile în baza cărora sînt selectate

misiunile de audit, domeniile planificate spre auditare, indicatorii de rezultat, modalitățile de implementare, monitorizare și raportare etc.

De asemenea, în cadrul ședinței au fost prezentate cele 3 proiecte de asistență externă ale Curții de Conturi, susținute de Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS), Proiectul Twinning și Banca Mondială, fiind puse în discuție importanța și necesitatea implementării lor pentru dezvoltarea auditului public extern în Republica Moldova.

Conlucrarea cu mass-media

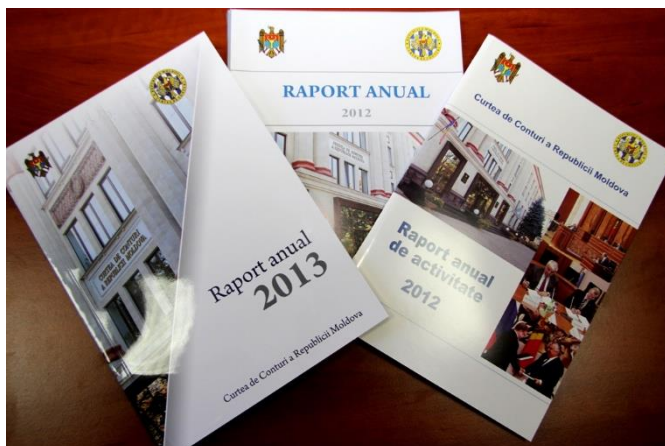
Conlucrarea cu sursele de informare în masă are o importanță deosebită în contextul asigurării transparenței activității instituției și promovării rezultatelor rapoartelor de audit. Jurnaliștii au posibilitatea de a mediatiza constatările de audit, participînd la ședințele publice ale CCRM și realizînd materiale de investigație inspirate din rapoartele de audit etc.

Pe parcursul anului, Curtea de Conturi a conlucrat eficient cu mass-media, delegînd frecvent și operativ, la solicitare, reprezentanți pentru a participa la diferite mese rotunde, dezbateri, interviuri, alte emisiuni informativ-analitice la posturile TV și de radio. De asemenea, Serviciul relații publice și imagine a comunicat în permanență cu jurnaliștii, oferind informația solicitată de reprezentanții presei scrise și electronice.

Jurnaliștii, de asemenea, au avut acces liber și operativ la informațiile despre ședințele, hotărîrile, rapoartele, noutățile și evenimentele instituției postate pe pagina electronică oficială a Curții de Conturi, prin intermediul rețelelor de socializare, comunicatelor și anunțurilor remise prin poșta electronică etc.

Publicații specializate

Cele mai semnificative rezultate ale activității Curții de Conturi sînt prezentate în Rapoartele anuale asupra administrării și întrebunțării resurselor financiare publice și a patrimoniului de stat și în Rapoartele de activitate ale instituției, edițiile publicate și remise Parlamentului, autorităților publice centrale, instituțiilor publice, reprezentanților societății civile, comunității academice și instituțiilor de învățămînt superior.

Scopul Rapoartelor anuale este de a prezenta părților interesate și opiniei publice principalele constatări și concluzii rezultate din activitatea de audit și unele posibile soluții care ar contribui la promovarea corectitudinii și eficientizarea utilizării banului public.

În anul 2014, cu ocazia celebrării a 20 de ani de la înființare, CCRM a editat o publicație specială dedicată acestui eveniment, care cuprinde

istoricul, obiectivele strategice și domeniile de activitate, organizarea instituțională, componentele Plenului, precum și colaborarea internațională ale Curții.

În calitate de membru al Organizației Internaționale INTOSAI, Curtea de Conturi a colaborat, pe parcursul anului 2014, cu publicațiile de profil ale acestei structuri, plasînd știri, fotografii, articole tematice în două ediții ale revistei trimestriale International Journal of Government Auditing.

Cooperarea cu societatea civilă

Cooperarea instituției supreme de audit cu societatea civilă are loc în permanență, avînd la bază Memorandumul privind cooperarea între Curtea de Conturi și organizațiile societății civile, semnat la 5 martie 2008 cu Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Institutul de Politici Publice, Transparency International – Moldova. Printre modalitățile de cooperare, utilizate în anul 2014, pot fi enumerate:

- elaborarea studiilor bazate pe rapoartele CCRM;
- consultarea și informarea experților din cadrul societății civile;
- participarea auditorilor Curții de Conturi la mese rotunde, ateliere de lucru organizate de societatea civilă;
- consultarea societății civile în cadrul atelierelor de lucru privind proiectele de dezvoltare instituțională.

Organizația Transparency International - Moldova

Transparency International – Moldova a elaborat în anul 2014 studiul „Sistemul Național de Integritate (SNI) – 2014”, un compartiment al căruia este dedicat instituției supreme de audit din țară. Scopul studiului a constat în identificarea punctelor

slabe din cadrul legal și practica funcționării instituțiilor SNI, formularea propunerilor de consolidare a acestui sistem în vederea eficientizării prevenirii și combaterii corupției.

Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”

Analizând rapoartele instituției supreme de audit și beneficiind de suportul consultativ al Curții de Conturi, „Expert-Grup” a publicat în anul 2014 mai multe studii:

- Despre cum se pierd banii publici: sinteza rapoartelor Curții de Conturi publicate în trimestrul IV, 2013;
- Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi în anul 2013;
- Achizițiile publice în Republica Moldova: probleme și soluții.

Obiectivul acestor rapoarte a fost sensibilizarea opiniei publice referitor la nivelul scăzut de implementare a recomandărilor Curții de Conturi și impulsionearea organelor responsabile de managementul entităților verificate să reacționeze la concluziile alarmante prezentate în rapoartele Curții de Conturi.

De asemenea, Centrul analitic independent a publicat câteva infografice inspirate din rapoartele și activitatea Curții de Conturi, pe portalul informativ www.budgetstories.md. În cadrul acestui portal sînt analizate seturile de date deschise pentru a aduce claritate privind cheltuielile publice în diferite sectoare:

- Despre Curtea de Conturi: rezultate și responsabilități;
- Cum să administrezi prost orașul Chișinău.

Institutul de Politici Publice

În anul 2014, Institutul de Politici Publice a făcut publice patru studii elaborate în cadrul Proiectului „Recomandările Curții de Conturi – instrument de eficientizare a utilizării banilor publici”, implementat în anul 2013 în colaborare cu CCRM și cu suportul Fundației Soros-Moldova. Scopul

Proiectului a fost de a contribui la creșterea eficienței utilizării mijloacelor financiare publice prin sporirea nivelului de implementare a recomandărilor CCRM și responsabilizarea instituțiilor și persoanelor vizate în rapoartele Curții de Conturi:

- Curtea de Conturi și Parlamentul;
- Raporturile dintre Curtea de Conturi și autoritățile administrației publice centrale;
- Raporturile dintre Curtea de Conturi și organele de drept;
- Transparența procesului de implementare a recomandărilor Curții de Conturi.

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

Personalul constituie resursa-cheie a CCRM, care contribuie activ la creșterea eficienței și eficacității instituției. La 31 decembrie 2014, schema de încadrare aprobată pentru Curtea de Conturi cuprindea 160 de unități de personal, cu un raport de încadrare de 91%, rămânând la nivelul înregistrat în anul precedent. O informație mai detaliată privind gradul de acoperire cu personal este prezentată în tabelul alăturat.

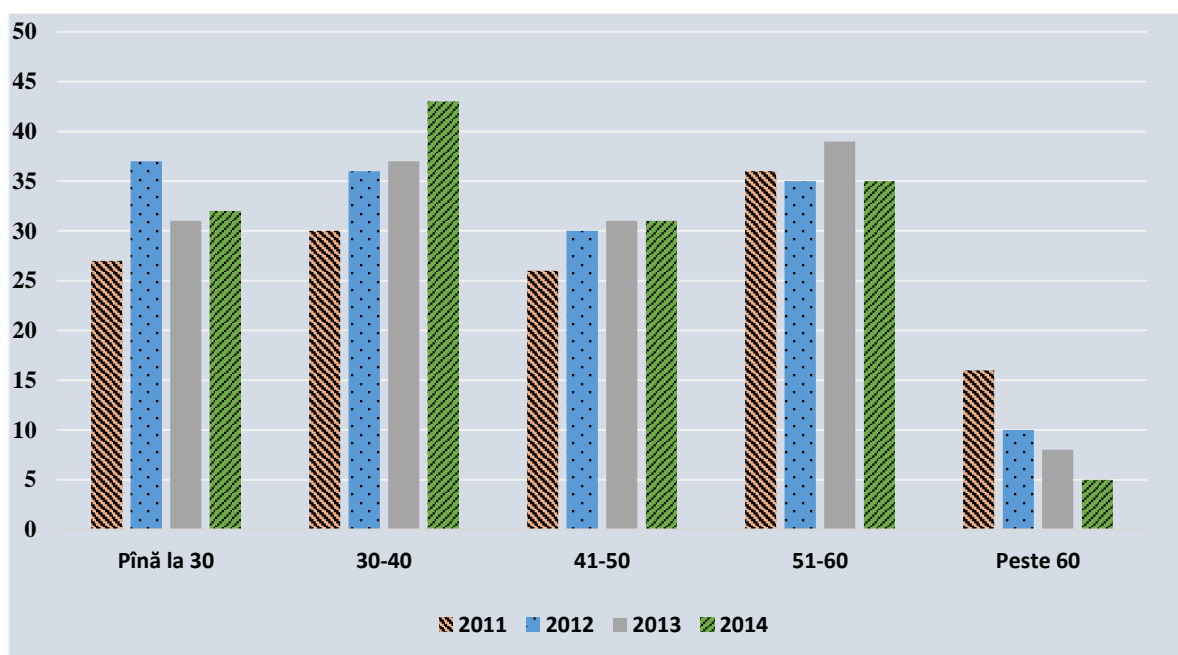
<i>Anul</i>	<i>Unități aprobate</i>	<i>Efectiv, angajați</i>	<i>Ponderea, %</i>
2011	160	135	84
2012	160	148	93
2013	160	146	91
2014	160	146	91

Analiza în dinamică a structurii personalului conform profilului de gen denotă că activitatea în cadrul Curții de Conturi este mai atractivă pentru femei, ponderea lor în totalul angajaților constituind circa 64%, situație reflectată în tabelul ce urmează.

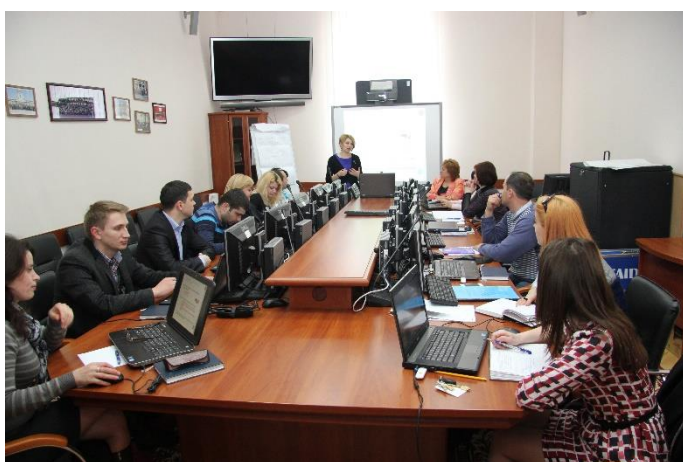
<i>Sexul</i>	<i>Anul 2011</i>	<i>Anul 2012</i>	<i>Anul 2013</i>	<i>Anul 2014</i>
Femei	79	89	90	94

Bărbați	56	59	56	52
Total	135	148	146	146

Evoluția personalului după profilul de vîrstă relevă că, pe parcursul ultimilor ani, numărul angajaților cu vîrsta cuprinsă între 30 și 40 de ani este în ascensiune, categoria respectivă de personal deținînd circa 30% din totalul angajaților. Aceasta denotă că efectivul Curții de Conturi se completează cu specialiști care dețin competențe adecvate și au deja o experiență acumulată. Structura personalului în evoluție, pe grupuri de vîrstă, este reflectată în diagrama ce urmează.

Formarea profesională

Atribuțiile de bază ale Curții de Conturi pot fi realizate cu succes doar prin aportul de zi cu zi al unui colectiv de o înaltă calificare. Consolidarea instituțională prin dezvoltarea resurselor umane se referă nu doar la selectarea noilor angajați cu competențe adecvate și experiență în domeniu, dar și la instruirea lor continuă în scopul perfecționării și menținerii unor

standarde profesionale înalte.

Astfel, pe parcursul anului 2014 angajații Curții de Conturi cu atribuții de audit au beneficiat de:

- ✦ 65 ore de instruire pe tema „Metodologia auditului financiar”, realizate în colaborare cu **Oficiul Național de Audit al Suediei**;
- ✦ 20 ore de instruire pe tema „Modul de întocmire a Raportului financiar anual și a declarației cu privire la impozitul pe venit. Impozitarea și sistemul fiscal al Republicii Moldova”, organizate cu suportul **Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști**;
- ✦ 40 ore de instruire pe tema „Auditul performanței”, realizate de experții din cadrul **Proiectului BM**;
- ✦ 64 ore de instruire pe teme: „Dezvoltarea și consolidarea capacităților Curții de Conturi pentru efectuarea auditului de performanță/de sistem și a fondurilor UE cu sprijinul experților și participarea lor la misiuni de audit, în conformitate cu noile norme metodologice de dezvoltare și reglementare”; „Auditul performanței sistemelor și fondurilor UE; pregătirea evaluărilor de bază necesare”, organizate în cadrul **Proiectului Twinning**;
- ✦ 2 ore seminare pe tema „Achizițiile publice din Republica Moldova”, organizate cu suportul experților de la **Agenția Achiziții Publice**.

Totodată, personalul Curții de Conturi a beneficiat de instruirii externe desfășurate în cadrul **Academiei de Administrare Publică**, în total 312 ore, în cadrul a 8 seminare.

Activitățile interne de instruire organizate de către **Direcția generală metodologie, planificare și analiză** s-au rezumat la următoarele tematici: „Familiarizarea cu prevederile noilor acte normative metodologice adoptate în perioada decembrie 2013 - aprilie 2014, inclusiv implementarea sistemului de control al calității în cadrul Curții de Conturi”; „Identificarea proceselor operaționale în cadrul entității publice. Documentarea și descrierea proceselor”; „Implementarea și utilizarea ISSAI în cadrul misiunilor de audit ale Curții de Conturi”, în total 13 ore.

Motivarea non-financiară

Pentru încurajarea activității angajaților instituției, motivarea non-financiară este o modalitate la fel de importantă, de rînd cu cea financiară.

Astfel, pe parcursul anului 2014, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, pentru merite în dezvoltarea auditului public extern, contribuție la consolidarea disciplinei financiare de stat și înalt profesionalism, cu **Medalia „Meritul Civic”** au fost decorați 5 angajați ai Curții de Conturi.

De asemenea, cu prilejul Zilei profesionale a funcționarului public, în cadrul ceremoniei oficiale organizate de Guvernul Republicii Moldova, 3 angajați ai Curții de Conturi au fost premiați cu **Diplome de merit de gradul II**.

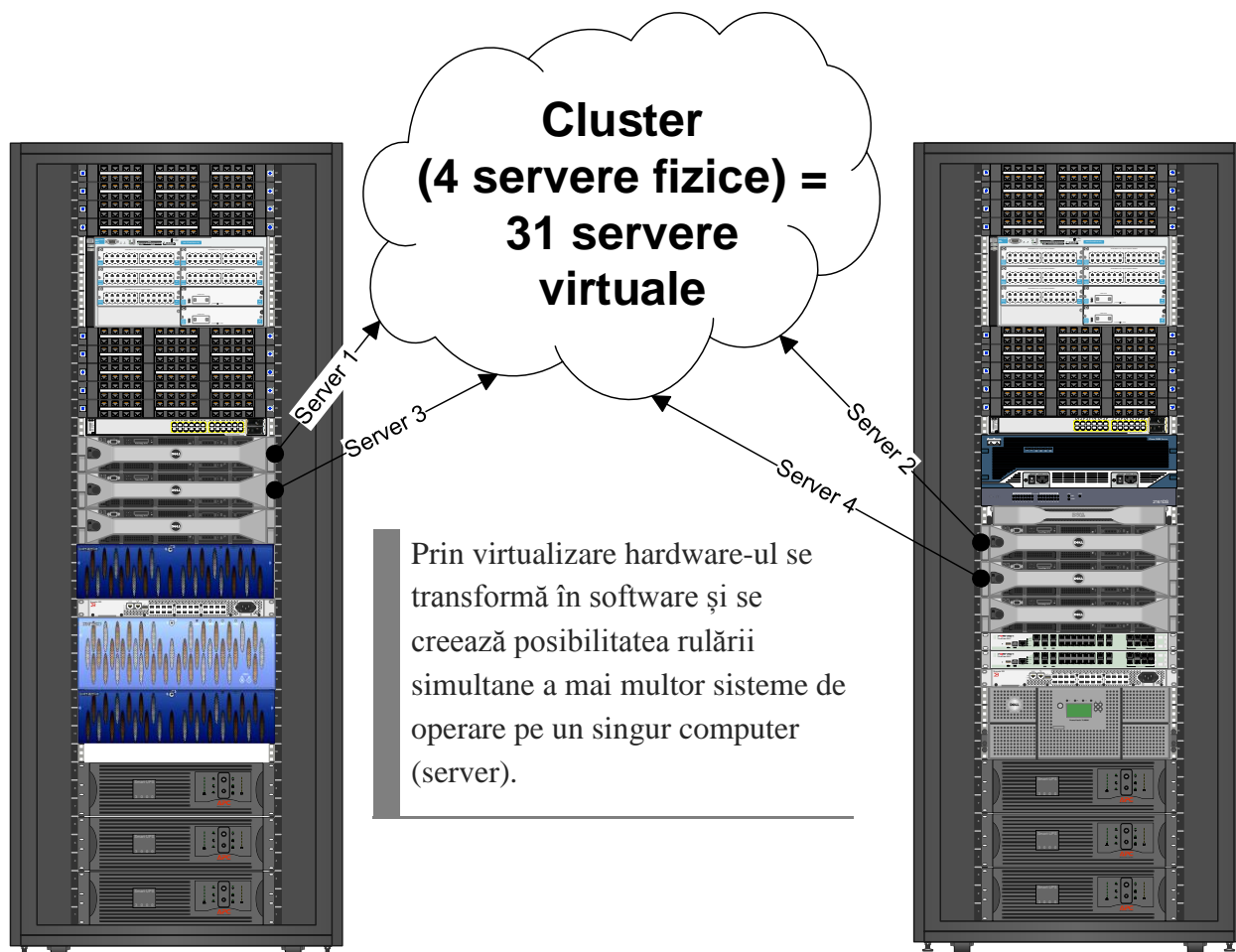
Totodată, în cadrul solemnității cu ocazia a 20 de ani de la formarea CCRM, Președintele Curții de Conturi a decernat **Diplome de gradul I, II și III** la 17 angajați, precum și **Diplome de onoare**, pentru activitate eficientă în anul 2014, la 30 de angajați ai ISA.

DEZVOLTAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

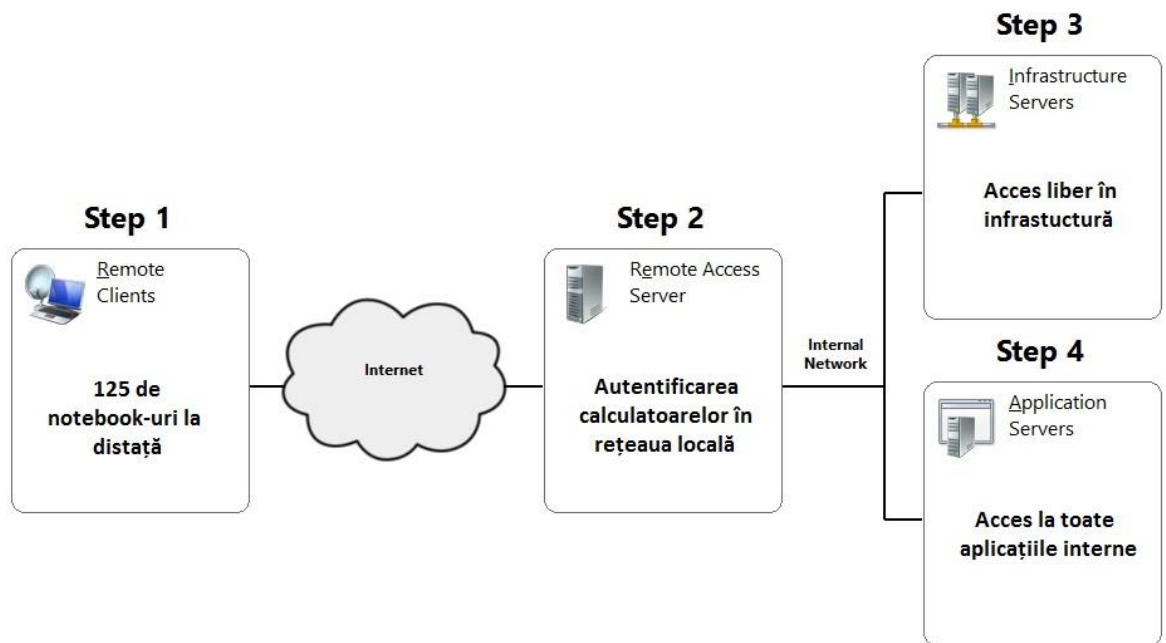
Dezvoltarea tehnologiei informației a transformat substanțial societatea noastră. Cu toate acestea, putem spune că ne aflăm doar la început de drum, pentru că TI sînt într-o permanentă evoluție. În acest context, este necesar de menționat că pe parcursul anului 2014 în cadrul CCRM au fost realizate mai multe acțiuni de implementare a noilor soluții privind dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat.

Un pas important întreprins în acest sens a fost virtualizarea infrastructurii: o tehnologie care partajează și distribuie resursele hardware ale unui server în mai multe „mașini virtuale” și generează o rată de 10 ori mai mare de utilizare a resurselor fizice.

Astfel, s-a făcut o economie considerabilă de mijloace financiare și de timp, deoarece instituția nu mai are nevoie de foarte multe echipamente hardware (servere), lucru care se reflectă prin scăderea bugetului TI aferent achiziționării și operării acestora, reducerea consumului de energie etc. În plus, managementul serverelor se face centralizat, ceea ce presupune că virtualizarea contribuie la creșterea productivității muncii angajaților, permițând instalarea automată a softului și a aplicațiilor pe mașinile virtuale, reactualizarea și update dinamic, precum și reducerea la zero a timpului pentru mentenanța serverelor.

Un alt pas important a fost implementarea conexiunilor securizate bazate pe soluția DirectAccess: o tehnologie VPN care oferă conectivitate intranet pentru computerele client atunci când acestea sînt conectate la Internet.

Conexiunile DirectAccess sînt proiectate să se conecteze automat imediat ce computerul este conectat la Internet, stabilind tuneluri IPsec de la client la serverul DirectAccess și folosind IPv6 pentru a ajunge la resursele intranet sau la alți clienți DirectAccess. Această tehnologie încapsulează traficul IPv6 peste IPv4 pentru a putea ajunge la intranet prin Internet, care încă (în mare parte) se bazează pe traficul IPv4. Tot traficul de intranet este criptat folosind IPsec și încapsulat în pachete IPv4, cu un nivel foarte înalt de securitate.

În perioada de referință a fost migrat serverul de domen controler *Active Directory* de la sistemul de operare Windows Server 2008 la Windows Server 2012 R2, precum și serverul de mail de la sistemul de operare Exchange 2007 la Exchange 2013. În plus, a mai fost creat portalul intern bazat pe soluția Sharepoint.

ALTE ACTIVITĂȚI

Patronarea școlii-internat

În conformitate cu Lista nominală a patronilor instituțiilor rezidențiale de întreținere și educație a copiilor și instituțiilor sociale, aprobată de Guvern la 28.06.2005, Curtea de Conturi patronează Școala-internat auxiliară din or. Bălți, instituție care educă și instruește copii cu dizabilități.

În anul 2014, Curtea de Conturi a organizat patru acțiuni de caritate

pentru elevii școlii-internat. Tradițional, angajații Curții de Conturi au făcut donații benevole, colectând fonduri pentru procurarea cadourilor cu ocazia începutului și încheierii anului școlar, sărbătorilor de Crăciun și de Paște.

Acțiunea de înverzire a plaiului

La 15 noiembrie 2014 pe întreg teritoriul Republicii Moldova a fost marcată Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”. Acțiunile din cadrul campaniei au inclus plantarea arborilor, amenajarea fișiilor și pasajelor forestiere din preajma drumurilor și bazinelor acvatice. La acestea au luat parte

funcționari publici din întreaga

republică, demnitari de stat, politicieni, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale.

Colectivul CCRM a participat la campania națională plantând circa 6 000 puiți de stejar în Gospodăria Silvică de Stat Sadova, r-nul Călărași, în scopul regenerării pădurii și înverzirii plaiului.

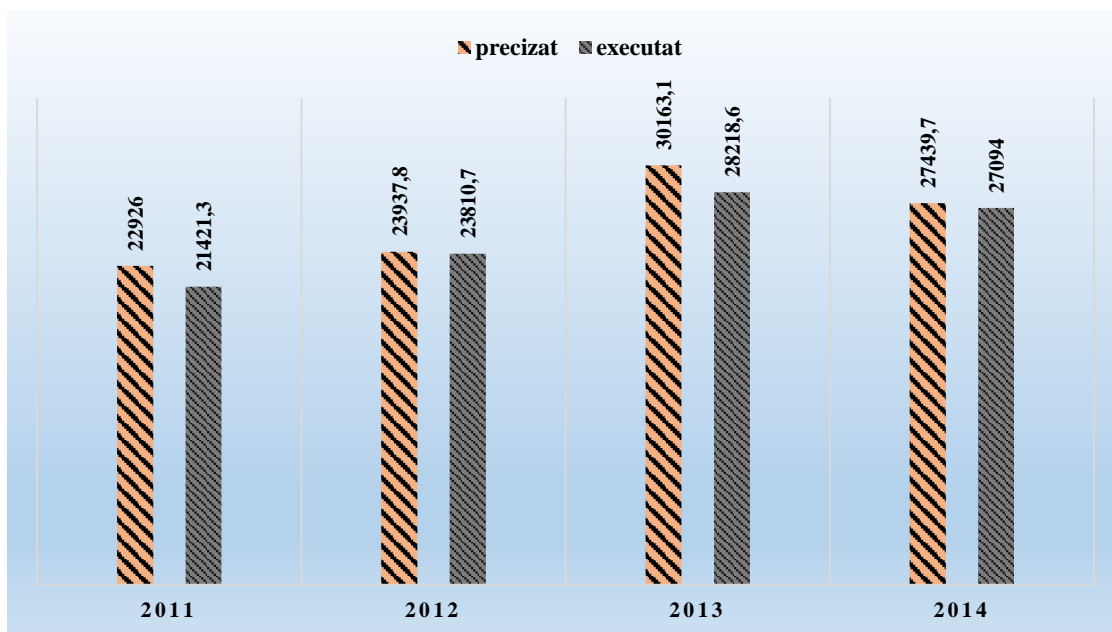

SUPORT FINANCIAR ȘI LOGISTIC

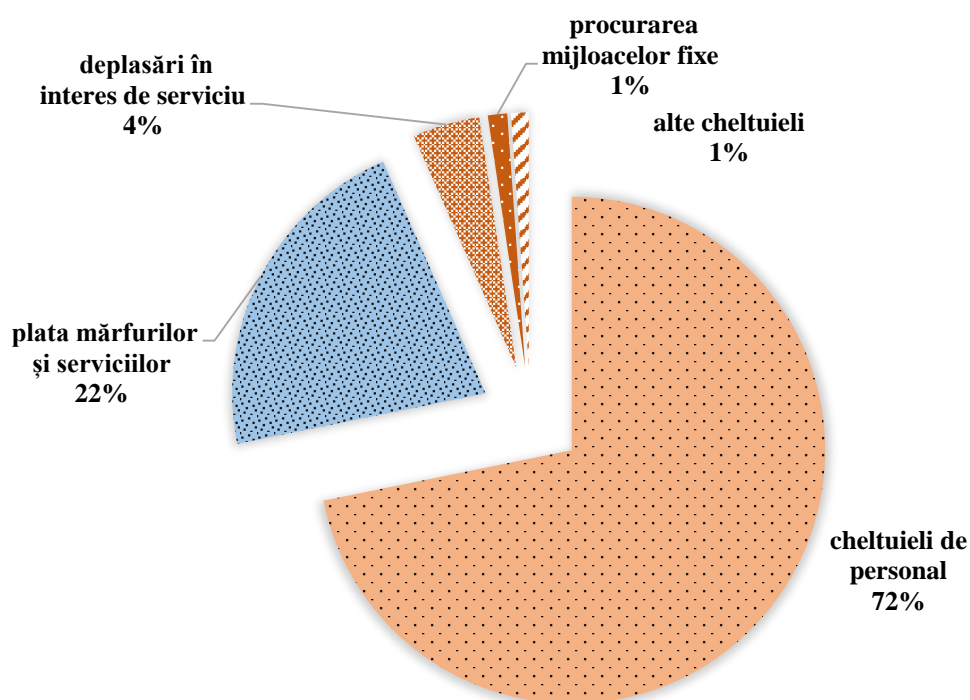
În conformitate cu Legea nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea își estimează costurile activității sale și își planifică propriul buget anual, acesta fiind remis Parlamentului, care, la rândul său, îl transmite, după aprobare, Guvernului pentru includerea în proiectul legii bugetare anuale.

Potrivit art.8 alin.(1) lit.a) din Legea menționată, Raportul financiar aprobat privind executarea bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat este prezentat Parlamentului.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23.12.2013 (cu modificările și completările ulterioare), pentru finanțarea bugetului Curții de Conturi, de la componenta de bază a bugetului de stat au fost alocate mijloace financiare în sumă de **27439,7 mii lei**. Cheltuielile de casă, în perioada de referință, au constituit **27094,0 mii lei** și cele efective - **26851,4 mii lei**, sau **97,8%** față de prevederile precizate pe perioada de gestiune. Evoluția cheltuielilor de casă vis-a-vis de cele precizate se prezintă în diagrama ce urmează.

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor din bugetul Curții de Conturi o dețin cheltuielile de personal – circa 72%, dat fiind faptul că personalul reprezintă cea mai importantă resursă a instituției. În cadrul cheltuielilor totale, reprezentative sînt și cheltuielile destinate plății mărfurilor și serviciilor – circa 22%, cheltuielile de deplasare în interes de serviciu – circa 4%, situație expusă în diagrama alăturată.

De asemenea, în anul 2014 CCRM a planificat și a raportat indicatori de performanță care sînt în măsură să demonstreze capacitatea Curții, în calitatea sa de instituție supremă de audit, de exercitare a controlului asupra formării, administrării și întrebuițării resurselor financiare, precum și administrării patrimoniului public, prin realizarea auditului public extern.

IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT FINANCIAR ȘI CONTROL ȘI EMITEREA DECLARAȚIEI PRIVIND BUNA GUVERNARE

În vederea conformării instituției la prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010, prin Ordinul Președintelui CCRM nr.72 din 14.04.2014, a fost instituit Grupul de lucru responsabil de implementarea sistemului de management financiar și control (MFC) în Curtea de Conturi, potrivit Standardelor naționale de control intern în sectorul public, fiind trasate un șir de activități și stabilită perioada lor de realizare.

În mare parte, activitățile din Planul de acțiuni au fost realizate de subdiviziunile instituției, fiind identificate și descrise principalele procese operaționale. De asemenea, au fost elaborate registrele riscurilor pentru fiecare subdiviziune, urmînd a fi elaborat registrul comun al riscurilor.

În anul 2014, similar anului premergător, Curtea de Conturi a efectuat autoevaluarea sistemului de MFC și a emis Declarația privind buna guvernare. Rezultatele autoevaluării confirmă că instituția dispune de un sistem de MFC, ale cărui organizare și funcționare permit oferirea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.69, tel. (+373 22) 23 25 79,
fax (+373 22) 23 30 20, www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

din 26 februarie 2015

DECLARAȚIA PRIVIND BUNA GUVERNARE

În temeiul prevederilor art.16, alin.(1) din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern, subsemnatul, URECHEAN Serafim, în calitate de Președinte al Curții de Conturi, declar că Curtea de Conturi, dispune de un sistem de management financiar și control a cărui organizare și funcționare permite furnizarea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

Sistemul de management financiar și control cuprinde mecanisme de autocontrol, iar măsurile privind creșterea eficacității acestuia au la bază evaluarea riscurilor.

Pe baza rezultatelor autoevaluării, apreciez că la data de 31 decembrie 2014, sistemul de management financiar și control al Curții de Conturi este conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public.

Această declarație se întemeiază pe o apreciere realistă, corectă și completă a sistemului de management financiar și control al entității, este emisă prin asumarea răspunderii manageriale și are drept temei date, informații și constatări consemnate în documentele aferente autoevaluării.

Semnătura

PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI

Promovînd valorile și obiectivele unei instituții moderne de audit, bazate pe bunele practici și standardele internaționale, Curtea de Conturi își aduce contribuția la creșterea nivelului de responsabilitate managerială, transparență instituțională și buna gestionare a banului public în Republica Moldova.

În anul 2015, Curtea de Conturi va continua implementarea activităților preconizate în cadrul a 3 proiecte de dezvoltare instituțională: Proiectul de colaborare cu Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS) pentru perioada 2013-2015; Proiectul privind consolidarea capacităților CCRM, finanțat din contul Grantului acordat de Banca Mondială; Proiectul Twinning „Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană.

Totodată, în conformitate cu prevederile Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport pentru reformele politicii finanțelor publice din Republica Moldova, semnat la 27 octombrie 2014, Curtea de Conturi, de rînd cu Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor, Parlamentul, urmează să beneficieze de asistență în procesul de consolidare a bunei guvernări și a unei politici fiscale eficiente, care să favorizeze îmbunătățirea sistemului de management al finanțelor publice. Astfel, în perioada 2015-2017 este preconizată implementarea unui șir de activități în vederea creșterii eficienței auditului public extern, transparenței auditului extern și managementului rezultatelor, precum și sporirii gradului de transparență a activităților anticorupție în cadrul Curții de Conturi.

Cu referire la procesul de reformare, Curtea de Conturi și-a stabilit prioritățile de dezvoltare instituțională, pentru a asigura continuitatea implementării Planului de Dezvoltare Strategică, punând accentul pe calitate, profesionalism, impact și transparență. CCRM mizează și în continuare pe potențialul propriu, pe suportul partenerilor de dezvoltare și pe susținerea Legislativului, societății civile și tuturor părților implicate în procesul de îmbunătățire a managementului public financiar.

ANEXE:*Anexa nr.1***Lista****materialelor remise organelor de drept de către Curtea de Conturi în anul 2014***Materiale expediate – 6 (3 la solicitare)**Cauze penale pornite – 3**Materiale anexate la dosarele penale pornite anterior – 6**Cauze penale clasate – 1**Refuz în pornirea cauzei penale – 1**Materiale în proces de examinare – 2*

Nr. d/o	Hotărîrea Curții de Conturi	Organele de drept cărora li s-au remis materialele	Examinarea la ședințele Consiliului de colaborare cu organele de drept	Rezultatul examinării de către organele de drept
1.	<i>Notă de constatare a faptelor ce presupun un risc înalt la utilizarea resurselor alocate din Fondul Ecologic Național, depistate pe</i>	Remise PG materialele privind încălcărilor depistate: - la utilizarea neconformă și nejustificată a mijloacelor publice cu valoarea de 10,6 mil.lei, care au	Examine la ședința Consiliului, proces- verbal din 10.01.2014	PG a informat Curtea de Conturi că: -verificările privind utilizarea neconformă și nejustificată a mijloacelor publice cu valoarea de 10,6 mil.lei, care au fost achitate de Fondul Ecologic Național către Î.S. „STI Chișinău” și ulterior către agentul

<p><i>parcursul desfășurării auditului.</i></p> <p>Hotărârea Curții de Conturi nr.1 din 04.02.2014 „Privind Raportul auditului performanței în domeniul mediului „Protecția și utilizarea durabilă a apelor din râuri și fluvii””</p>	<p>fost achitate de Fondul Ecologic Național către Î.S. „STI Chișinău” și ulterior către un agent economic pentru arenda mecanismelor;</p> <p>- privind achizițiile nejustificate realizate de către o societate cu răspundere limitată cu agenți economici care practicau activități dubioase;</p> <p>- la executarea contractului de antrepriză nr. 01/10 de către Î.S „STI Chișinău” și societatea cu răspundere limitată.</p> <p>Conform borderoului – materialele pe 183 file.</p> <p><i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-63 din 14.01.2014)</i></p> <p>Remise PG:</p> <p>copia Hotărârii Curții de Conturi; copia Raportului de audit,</p>	<p>economic pentru arenda mecanismelor, s-au soldat cu începerea urmăririi penale în temeiul art.191 alin.(5) CP pe faptul delapidării averii străine în proporții deosebit de mari;</p> <p>- la compartimentul achiziții nejustificate încălcările reprezintă obiectul cauzei penale instrumentate de CNA, în temeiul art.244 alin.(2) lit.b) CP, pe faptul evaziunii fiscale a întreprinderilor, ceea ce a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.</p> <p>Cauzele penale sînt conexe.</p> <p><i>(Scrisoarea PG nr.24-353/13-617 din 27.03.2014)</i></p> <p>PG a investigat în ordinea art.274 CPP încălcările constatate de CCRM la finanțarea și implementarea proiectului cu obiectivul „Reconstrucția stației de pompare și de reabilitare a rețelelor de canalizare din orașul Strășeni”.</p> <p>În urma investigațiilor s-a constatat că factorii de decizie ai Consiliului raional, contrar prevederilor pct.1.3 din Contractul încheiat între Ministerul Mediului și Consiliul raional Strășeni și proiectului tehnic de execuție privind procurarea autospecialei, reconstrucția stației de pompare</p>
--	---	---

		<p>materialele auditului conform borderoului – materiale pe 140 file. <i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-284 din 18.02.2014)</i></p>		<p>și a colectorului de canalizare din or. Strășeni, ilegal au modificat partea tehnologică din proiectul tehnic de execuție referitoare la instalarea pompelor prevăzute de proiectul inițial aprobat, prin montarea unei singure pompe în locul a două pompe de o altă marcă prevăzute de proiectul inițial. În lipsa capacității de evacuare corespunzătoare, pompa a funcționat doar câteva zile, după care s-a defectat, iar stația a fost inundată.</p> <p>Astfel, la 08.04.2014 a fost pornită urmărirea penală în baza art.329 alin.(2) lit.b) CP pe faptul îndeplinirii necorespunzătoare de către factorii de decizie ai Consiliului raional Strășeni a obligațiilor de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, fapt ce a cauzat urmări grave Fondului Ecologic Național.</p> <p>Cauza a fost expediată Procuraturii Anticorupție pentru organizarea efectuării și conducerii urmăririi penale.</p> <p><i>(Scrisoarea PG nr.24-44/14-705 din 08.04.2014)</i></p>
--	--	--	--	---

2.	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr.21 din 08.04.2014 „Privind Raportul auditului conformității administrării fondurilor publice în cadrul întreprinderilor municipale pe anul 2013”</p>	<p>Remise Procuraturii mun. Chișinău, la solicitare: <i>(Scrisoarea nr.15-166ac/14-5181 din 13.06.2014)</i> materialele ce se referă la generarea costurilor nejustificate aferente retribuirii muncii, constatate la întreprinderile municipale din mun.Chișinău, conform borderoului – materiale pe 449 file. <i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-908 din 23.06.2014)</i></p>		<p>Procuratura mun. Chișinău a examinat în ordinea prevederilor art.274 CPP sesizarea cu privire la verificarea legalității acțiunilor factorilor de decizie din cadrul Primăriei mun.Chișinău și a întreprinderilor municipale din subordine, enumerate în Raportul de audit al CCRM.</p> <p>În privința ÎMPSL „Buiucani”, ÎM „Liftservice”, ÎM „Parcul Urban de Autobuze” (PUA), ÎM „Chișinăuproiect”, ÎM „Piața Centrală”, prin Ordonanța din 11 iulie 2014, s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.</p> <p>În ce privește ÎM „Infocom”, la 04.06.2014, în urma sesizării de către Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor, a fost pornită cauza penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) CP, pe faptul delapidării averii străine în proporții deosebit de mari de către directorul ÎM „Infocom”. Efectuarea urmăririi penale a fost dispusă SCAUP a Direcției de Poliție a mun.Chișinău.</p>
----	--	---	--	---

			<p><i>(Scrisoarea Procuraturii mun.Chișinău nr.15-166-ac/14-6389 din 21.07.2014)</i></p> <p>La 12.09.2014 Procuratura mun.Chișinău a emis ordonanța privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal pornit în privința directorului ÎM „Infocom”, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.191 CP.</p> <p><i>(Scrisoarea Procuraturii mun.Chișinău nr.15-166ac/14-11418 din 23.12.2014)</i></p>
3.	<p>Hotărîrea Curții de Conturi nr.22 din 06.05.2014</p> <p>„Privind Raportul auditului operațional al Proiectului „Servicii de Sănătate și Asistență Socială pentru perioada 2011-2013”</p>	<p>Remise Centrului Național Anticorupție:</p> <p><i>(la solicitare, Scrisoarea CNA nr.19/30 din 24.06.2014)</i></p> <p>copiile autentificate ale Hotărîrii CCRM și Raportului de audit privind dublarea cheltuielilor pentru construcția noului bloc chirurgical în cadrul proiectului de</p>	<p>Materialele se află în proces de examinare.</p> <p><i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-1388 din 29.09.2014 privind solicitarea informațiilor despre rezultatele examinării)</i></p>

		renovare a Spitalului Clinic Republican – materiale pe 52 file. (<i>Scrisoarea CCRM nr.01/2-971 din 03.07.2014</i>)		
4.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.44 din 24.07.2014 „Privind Raportul auditului conformității administrării taxei pe valoarea adăugată de către Serviciul Fiscal de Stat în anul 2013”	Remise Procuraturii raionului Hîncești: (<i>la <u>solicitare</u>, Scrisoarea Procuraturii r-nului Hîncești nr.1680 din 13.05.2014</i>) materialele cu privire la rezultatele verificărilor unor aspecte aferente a doi contribuabili, conform borderoului – materiale pe 39 file. (<i>Scrisoarea CCRM nr.03/1-1224 din 05.08.2014</i>)		Materialele auditului au fost anexate la cauza penală pornită de Procuratura r-lui Hîncești la 12.05.2014, în baza art.328 alin.(1) CP , pe faptul că în perioada 01.01.2008-01.11.2013 persoanele publice din cadrul Inspectoratului Fiscal al r-lui Hîncești, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în lipsa deciziilor și documentelor confirmative, au admis restituirea plăților fiscale unor întreprinderi, cauzînd daune în proporții considerabile intereselor publice. (<i>Scrisoarea Procuraturii r-nului Hîncești nr.1680 din 13.05.2014 și nr.4310 din 30.12.2014</i>)
5.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.50 din 31.10.2014 „Privind Raportul auditului de	Remise Puraturii Generale: copia Hotărîrii Curții de Conturi nr.50 din 31.10.2014 – 4 pagini;		PG a informat Curtea de Conturi că examinează în continuare materialele remise, în mod special cheltuielile investiționale efectuate la obiectul „Amplasarea

	<p>performanță „Necesită o regîndire strategică și eficientizare procesul investițional în cadrul autorităților publice locale din mun. Chișinău?”</p>	<p>copia Raportului de audit – 57 pagini; materialele auditului, conform borderoului – 1157 file. <i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-1627 din 19.11.2014)</i></p>	<p>compoziției sculpturale în memoria victimelor deportărilor regimului comunist, cu amenajarea complexă a scuarului și reconstrucția havuzului din fața Gării Feroviare” și la obiectul „Amenajarea zonei pietonale pe str. Alexandru Diordiță și a parcajelor publice pe străzile alăturate din sect. Rîșcani, mun.Chișinău”.</p> <p><i>(Scrisoarea PG nr.24-355/14-134 din 27.01.2015)</i></p>
6.	<p>Hotărîrea Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”</p>	<p>Remise Procuraturii Generale: copia Hotărîrii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 – 4 pagini; copia Raportului de audit – 69 pagini; materialele auditului privind subvențiile acordate unor agenți economici – 362 file. <i>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-1874 din 20.12.2014)</i></p> <p>Remise Procuraturii mun. Chișinău:</p>	<p>În baza materialelor remise, PG a informat Curtea de Conturi că a examinat legalitatea acordării subvențiilor unor întreprinderi.</p> <p>Subiectul privind corectitudinea acordării de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a subvențiilor agenților economici autohtoni care au efectuat investiții în domeniul agroalimentar constituie obiectul unui control efectuat de PG.</p> <p>Pe rezultatul verificărilor s-a dispus pornirea următoarelor cauze penale:</p> <p>- la 17.07.2014 a fost pornită urmărirea penală în baza art.248 alin.(5), art.27, art. 335 alin.(1^a) din CP pe faptul trecerii de către factorii de decizie ai unui agent</p>

		<p>(la solicitare, scrisoarea Procuraturii mun. Chișinău nr.39-1-24d/14-5521 din 23.06.2014)</p> <p>copie Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 – 4 pagini;</p> <p>copie Raportului de audit – 69 file.</p> <p>(Scrisoarea CCRM nr.01/2-1873 din 20.12.2014)</p>		<p>economic peste frontiera vamală a RM a ovinelor și berbecilor prin declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei vamale, cu majorarea neîntemeiată a prețului acestora, solicitînd de la AIPA acordarea sprijinului financiar în valoare de 9474000 lei;</p> <p>- în cadrul urmăririi penale sus-menționate, s-a stabilit că factorii de decizie ai întreprinderii în procesul comiterii acestor infracțiuni au săvârșit acțiuni de spălare a banilor prin intermediul unor conturi off-shore, pe care motiv la 01.09.2014 s-a dispus pornirea pe acest caz a urmăririi penale conform art.243 alin.(3) lit.b) din CP;</p> <p>- la 05.09.2014 procurorii au dispus pornirea urmăririi penale conform art.27, art.335 alin.(1') din CP pe faptul tentativei de folosire de către factorii de decizie ai unor agenți economici autohtoni a situației de serviciu, în scopul obținerii de la AIPA a sprijinului financiar nerambursabil în proporții deosebit de mari. Actualmente, Procuratura finisează urmărirea penală,</p>
--	--	---	--	--

				<p>urmînd ca cauzele penale să fie expediate în instanța de judecată.</p> <p>Cu referire la verificarea legalității acordării subvențiilor unei societăți pe acțiuni, Procuratura a dispus pornirea urmăririi penale în baza art.196 alin.(4) din CP, cazul fiind investigat de Procuratura mun. Chișinău.</p> <p><i>(Scrisoarea PG nr.24-348/14-116 din 22.01.2015)</i></p>
--	--	--	--	---

**Lista dosarelor examinate în instanțele de judecată
cu participarea Curții de Conturi
în anul 2014**

În total litigii – 10

litigii în contenciosul administrativ – 3 (1 – la cererea Curții de Conturi)

litigii de muncă – 1

litigii în care Curtea de Conturi are calitatea de intervenient accesoriu – 6

hotărâri emise în favoarea Curții de Conturi - 1

hotărâri emise în defavoarea Curții de Conturi - 0

Nr. d/o	Denumirea cauzei	Situația cauzei la data prezentării raportului
1.	Cauza civilă la cererea Comisariatului General de Poliție, Regimentul de Patrulă și Santinelă „Scut” către ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM privind încasarea sumei.	Prin Hotărârea Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău din 13.06.2013 , acțiunea Direcției de Poliție mun. Chișinău și Inspectoratului Național de Patrulare către ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM despre încasarea datoriei de 440 827,86 lei a fost examinată, fiind admisă acțiunea ÎCAP „Coopalimentara”. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău

		<p>din 18.03.2014, au fost respinse apelurile declarate de către Direcția de Poliție mun. Chișinău, Inspectoratul Național de Patrulare al IGP și Curtea de Conturi, fiind menținută în vigoare Hotărârea Judecătoriei sectorului Centru mun. Chișinău din 13.06.2013.</p> <p>Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 10.12.2014, recursurile declarate au fost respinse, cu menținerea în vigoare a Deciziei Curții de Apel Chișinău din 18.03.2014 și a Hotărârii Judecătoriei sectorului Centru mun. Chișinău din 13.06.2013. Decizia este irevocabilă. Curtea de Conturi este atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.</p>
2.	<p>Litigiu de muncă.</p> <p>Cauza civilă în ordine de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Băbălău Ruslan către Curtea de Conturi privind anularea Ordinului nr. 13-p din 11.02.2013, Ordinului nr. 12-p din 11.02.2013, Ordinului nr. 19 din 05.02.2013, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului în mărime de 4300 lei pentru privarea ilegală de muncă și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei.</p>	<p>Prin Hotărârea Judecătoriei sectorului Centru mun. Chișinău din 03.06.2013, cererea de chemare în judecată a lui Băbălău Ruslan către Curtea de Conturi a fost respinsă integral.</p> <p>Conform Deciziei Curții de Apel Chișinău din 19.12.2013, cauza a fost remisă pentru rejudecare în instanța de fond.</p> <p>Litigiul este în curs de examinare.</p>
3.	<p>Cauza civilă nr. 20-2-164-10012014, la cererea Curții de Conturi către Șoitu Tudor privind dezmințirea unor declarații false și defăimătoare.</p>	<p>Prin Hotărârea Judecătoriei sectorului Centru mun. Chișinău din 06 iunie 2014, acțiunea Curții de Conturi a fost admisă, declarațiile vicepreședintelui CCRM Tudor Șoitu expuse la 22.11.2013 în Parlamentul</p>

		<p>RM au fost recunoscute defăimătoare și urmează a fi dezmințite. Totodată, de la pîrît urmează a fi încasată taxa de stat.</p> <p>Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 17.12.2014, apelul declarat de Șoitu T. a fost respins, fiind lăsată în vigoare Hotărîrea Judecătorei sectorului Centru mun. Chișinău din 06 iunie 2014 .</p> <p>Decizia este definitivă, dar poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni.</p>
4.	Cauza civilă (contencios administrativ) la cererea de chemare în judecată depusă de cet. Bezrodnii Vladimir către Curtea de Conturi privind obligarea pîrîtilui de a examina petiția.	Cauza se examinează de către Judecătoria sectorului Centru mun. Chișinău. Litigiul este în proces de examinare.
5.	Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Generală , Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale către SC „Carieratel” S.R.L. privind încasarea datoriei în sumă de 28 418, 87 lei.	<p>Cauza civilă este examinată de Judecătoria raionului Anenii Noi, or. Anenii Noi, str. Mărțișorului 15.</p> <p>Curtea de Conturi are calitatea procesuală de intervenient.</p> <p>Pîrîtul a achitat benevol suma.</p>
6.	Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Generală , Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale către S.R.L „Mercons-Prim” privind încasarea datoriei în sumă de 112 086 lei.	<p>Dosarul este examinat de Judecătoria raionului Anenii Noi, or. Anenii Noi, str. Mărțișorului 15.</p> <p>Curtea de Conturi are calitatea procesuală de intervenient.</p> <p>Cauza este în curs de examinare.</p>

7.	Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Lorinela-Group” către Inspekția de Stat în Construcții privind anularea actului.	<p>Dosarul civil este examinat de Judecătoria sectorului Rîșcani, mun. Chișinău.</p> <p>Curtea de Conturi are calitatea procesuală de intervenient.</p> <p>Prin Încheierea Judecătoriai sectorului Rîșcani, mun. Chișinău din 21.07.2014, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol. Încheierea a fost atacată cu recurs de către S.R.L. „Lorinela-Group” la Curtea de Apel Chișinău.</p> <p>Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 20.10.2014, cauza a fost remisă aceleiași instanțe pentru a fi examinată în fond.</p> <p>Litigiul este în curs de examinare.</p>
8.	Cauza civilă în ordine de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a consilierilor primăriei s. Moara de Piatră, r-nul Drochia, Burdeniuc Ion și Macovei Victor către Curtea de Conturi privind obligarea satisfacerii cererii și încasarea prejudiciului moral (5000 lei pentru fiecare).	<p>Prin Încheierea Judecătoriai sectorului Centru mun. Chișinău din 03.07.2014, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.</p> <p>Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 30.10.2014, recursul declarat de Burdeniuc Ion și Macovei Victor a fost admis, Încheierea Judecătoriai sectorului Centru mun. Chișinău din 03.07.2014 fiind casată, cu remiterea cauzei în aceeași instanță de fond pentru examinare.</p> <p>Cauza este în curs de examinare.</p>
9.	Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Generală , Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Agenția Relații Funicare și Cadastru, Agenția	<p>Dosarul civil este în examinare la Judecătoria raionului Anenii Noi, or. Anenii Noi, str. Mărțișorului.</p> <p>Curtea de Conturi are calitatea procesuală de intervenient.</p>

	<p>pentru Geologie și Resurse Minerale către S.C. „Aglicom-Ftuct” privind încasarea datoriei în sumă de 516 706,84 lei.</p>	<p>Cauza este în curs de examinare.</p>
10.	<p>Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale către S.R.L. „Zavrico-Prim” privind încasarea datoriei în sumă de 1033413 lei.</p>	<p>Dosarul civil este examinat de Judecătoria raionului Anenii Noi, or. Anenii Noi, str. Mărțișorului 15.</p> <p>Curtea de Conturi are calitatea procesuală de intervenient.</p> <p>Cauza este în curs de examinare.</p>